

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 7. juuni 2011 (21.06)
(OR. en)**

11214/11

**Institutsioonidevaheline dokument:
2008/0244 (COD)**

**ASILE 46
CODEC 981**

ETTEPANEK

Saatja:	Komisjon
Kuupäev:	7. juuni 2011
Komisjoni dok nr:	KOM(2011) 320 lõplik
Teema:	Muudetud ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, millega sätestatakse varjupaigataotlejate vastuvõtu nõuded (uuesti sõnastatud)

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele komisjoni ettepanek, mis on esitatud direktor Jordi AYET PUIGARNAU kaaskirjaga Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile Pierre de BOISSIEULE.

Lisatud: KOM(2011) 320 lõplik

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 1.6.2011
KOM(2011) 320 lõplik

2008/0244 (COD)

Muudetud ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV
millega sätestatakse varjupaigataotlejate vastuvõtu nõuded
(uuesti sõnastatud)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1.1. Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Kooskõlas varjupaigapoliitika kavas¹ lubatuga esitas komisjon 9. detsembril 2008 ettepaneku, millega muudetakse nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2003/9/EÜ, millega sätestatakse varjupaigataotlejate vastuvõtu miinimumnõuded² (edaspidi „vastuvõtutingimuste direktiiv“). Ettepaneku koostamisel võeti aluseks hinnang kehtiva direktiivi kohaldamise kohta liikmesriikides ning see koostati pärast ulatuslikku konsulteerimist liikmesriikide, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti, valitsusväliste organisatsioonide ja teiste asjaomaste sidusrühmadega.

7. mail 2009 võttis Euroopa Parlament komisjoni ettepaneku suhtes vastu seisukoha,³ millega ta kiitis heaks suure enamuse ettepaneku kohaseid muudatusi. Ettepanekut arutati ka nõukogus peamiselt Tšehhi ja Rootsi eesistumise ajal, kuid läbirääkimised on olnud rasked ja nõukogus ei ole teksti suhtes seisukoha vastuvõtmiseni jõutud.

Muudetud ettepaneku esitamisega kavatseb komisjon kasutada oma algatusõigust, et tõhustada tööd Euroopa ühise varjupaigasüsteemi loomise suunas. Komisjon on veendunud, et sellisest süsteemist, mis on ühtaegu õiglane ja tõhus, oleks ühtviisi kasu nii liikmesriikidel kui ka põgenikel.

Komisjonil on poliitiline vastutus hõlbustada läbirääkimisi ja pakkuda tegelikke võimalusi, mis tagaksid, et Euroopa Liit järgib võetud kohustusi, mis on sätestatud Stockholmi programmis, et saavutada Euroopa ühise varjupaigasüsteemi loomine 2012. aastaks. Nüüd ka rahvusvahelise kaitse saajaid hõlmava uue pikaajaliste elanike direktiivi vastuvõtmine andis selles suunas tugeva tõuke.

Komisjon võtab samaaegselt vastu ka varjupaigamenetluste direktiivi muudetud ettepaneku.

Vastuvõtutingimused peaksid tagama inimväärse elatustaseme ja olema kogu Euroopa Liidus võrreldavad olenemata sellest, kus varupaigataotlus on esitatud. Nende eesmärkide saavutamiseks on komisjon jätkanud teadmiste kogumist selle kohta, kuidas konsolideerida liikmesriikide parimat tava ja muuta see lihtsalt rakendatavaks kogu Euroopa Liidus.

Muudetud ettepanekus on teadmised ja kogemused, mis on kogunenud läbirääkimiste ning konsultatsioonide käigus teiste sidusrühmadega, nagu ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja valitsusväliste organisatsioonidega, koondatud lihtsustatud ja sidusamaks vastuvõtusüsteemiks, mis on kooskõlas põhiõigustega.

Eelkõige sätestatakse selles selgemad mõisted ja lihtsamad eeskirjad ning võimaldatakse liikmesriikidele suuremat paindlikkust nende integreerimisel

¹ KOM(2008) 360.

² ELT L 31, 6.2.2003, lk 18.

³ ELT C 212 E, 5.8.2010, lk 348.

siseriiklikesse süsteemidesse. Samuti võimaldab see liikmesriikidel paremini käsitleda oma vastuvõtusüsteemi võimalikke kuritarvitamisi ning selles võetakse arvesse nende muret seoses mõnede kavandatud meetmete rahalise ja haldusmõjuga. Samal ajal säilitatakse muudetud ettepanekus kõrged nõuded isikute kohtlemisele kooskõlas põhiõigustega. Eelkõige seonduvad need nõuded kinnipidamisega; rangeid piiranguid liikumisvabaduse õigusele kohaldatakse üksnes juhul, kui see on vajalik ja proportsionaalne ja sellega peaksid kaasnema vajalikud õiguslikud tagatised. Haavatavate isikute eriolukorrale tuleb alati suurt tähelepanu pöörata. Vastuvõtunõudeid tuleks ka täiendavalt ühtlustada, et käsitleda edasist liikumist ühest liikmesriigist teise selles ulatuses, mil need on selle nähtuse asjaomaseks põhjuseks.

Muudetud ettepanekut tuleks vaadata koos varjupaigamenetluste direktiivi muudetud ettepanekuga. Ettepaneku eesmärk on muu hulgas parandada siseriiklike varjupaigasüsteemide tõhusust ja kvaliteeti, mis peaks vähendama liikmesriikide vastuvõtukulusid, võimaldades neil otsused kiiremini vastu võtta.

Muudetud ettepanek on seotud ka Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomise määrusega, mis võetu vastu 19. mail 2010, seega pärast vastuvõtutingimuste direktiivi algse ettepaneku vastuvõtmist. Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet saaks pakkuda liikmesriikidele praktilist tuge ja ekspertteadmisi direktiivi sätete rakendamisel ja parimate tavade kujundamisel. Samuti saaks see pakkuda tuge neile liikmesriikidele, kelle vastuvõtusüsteem on sattunud erilise surve alla, tehes heade tavade koondamise ja kõrgetasemeliste tavade vahetuse kaudu kindlaks kulutõhusaima viisi kavandatud meetmete rakendamiseks. Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet annab nüüd esmakordselt pärast loomist sellist abi Kreekale, kasutades selleks varjupaiga tugimeeskondi, et aidata täita selle riigi varjupaigamenetluste kiireloomulisi vajadusi.

1.2. Üldine taust

2008. aasta ettepanek ja käesolev muudetud ettepanek on osa varjupaigavaldkonna õigusaktide paketist, mille eesmärk on luua 2012. aastaks Euroopa ühine varjupaigasüsteem.

Eelkõige võttis komisjon 2008. aastal koos vastuvõtutingimuste direktiivi muutmise ettepanekuga vastu ka ettepanekud Dublini määruse ja EURODACi määruse muutmiseks. 2009. aastal võttis komisjon vastu ettepanekud, millega muudetakse varjupaigamenetluste direktiivi ja miinimumnõuete direktiivi. 2010. aastal võeti vastu Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomise määrus, mille eesmärk on suurendada liikmesriikide vahelist operatiivkoostööd ja hõlbustada varjupaigavaldkonnas kehtivate ühiste eeskirjade rakendamist.

Kõnealune õigusaktide pakett on kooskõlas 16. oktoobril 2008 vastu võetud Euroopa sisserände- ja varjupaigapaktiga, millega veel kord kinnitati Haagi programmi eesmärged ja kutsuti komisjoni üles esitama ettepanekud ühiseid tagatise hõlmava ühise varjupaigamenetluse kehtestamise kohta hiljemalt 2012. aastaks. Samuti rõhutati Ülemkogu 10.–11. detsembri 2009. aasta kohtumisel vastu võetud Stockholmi programmis vajadust luua 2012. aastaks kaitse ja solidaarsuse ühine ala, mis põhineb ühisel varjupaigamenetlusel ja rahvusvahelise kaitse saanud isikute ühesugusel seisundil ning mille aluseks oleksid ranged kaitsenõuded ning õiglasel ja

tõhusad menetlused. Täpsemalt nähakse Stockholmi programmis ette, et isikutele pakutakse **nende kohtlemisel samaväärseid vastuvõtutingimusi** olenemata sellest, millises liikmesriigis nad varjupaigataotluse esitavad.

Eelmise ettepaneku ettevalmistamise raames koostati mõjuhinnang⁴. Muudetud ettepanek rajaneb eelmise ettepanekuga samadel põhimõtetel. Lisaks on selle eesmärk lihtsustada ja selgitada teatavaid sätteid, et teha nende rakendamine lihtsamaks. Seda silmas pidades on eelmise ettepaneku jaoks koostatud mõjuhinnang jätkuvalt kehtiv ka muudetud ettepaneku suhtes.

1.3. Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas 1999. aastal Tampere toimunud Ülemkogu kohtumise järeldustega, 2004. aasta Haagi programmiga, 2008. aasta Euroopa sisserände- ja varjupaigapaktiga ning 2009. aasta Stockholmi programmiga, milles käsitletakse Euroopa ühise varjupaigasüsteemi loomist.

Ettepanek on kooskõlas ka Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkidega, sest see tagab varjupaigataotlejate asjakohase juurdepääsu tööturule. Varjupaigataotlejad, kes annavad majandusliku panuse, ei vaja enam riigi hoolekandesüsteemilt täiendavat toetust ja annavad seega mõnikord küll vaid ajutise, kuid siiski positiivse panuse majanduskasvu.

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA

Osana eelmise ettepaneku ettevalmistustööst avaldas komisjon roheline raamatu, korraldas mitu kohtumist ekspertidega, sealhulgas ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja kodanikuühiskonna esindajatega, tellis välisuuringu ja kogus andmeid mitme üksikasjaliku küsimustiku vastustest.

Komisjon võttis vastu ka direktiivi rakendamist käsitleva hindamisaruande, milles tuvastati liikmesriikide õigusaktides ja poliitikavaldkondades mitmeid puudusi.

Pärast algse ettepaneku vastuvõtmist 2008. aasta detsembris toimusid peamiselt Tšehhi ja Rootsi eesistumise ajal tehnilise tasandi arutelud nõukogus. Arutelude käigus selgus, et paljud liikmesriigid olid vastu ettepaneku mõnedele konkreetsetele sätetele oma siseriikliku varjupaiga- ja/või õigussüsteemi eripärade tõttu. Sellega seoses kardeti, et kohandused nõuaksid olulisi rahalisi jõupingutusi ja halduslikke ümberkorraldusi ning takistaksid varjupaigamenetluse tõhusust.

Arutelude käigus oli liikmesriikidel võimalus selgitada võimalikke probleeme, mis neil võiksid konkreetsete sätete rakendamisega seoses tekkida. Muutus ilmseks, et vältimaks erinevate liikmesriikide jaoks arvukate erandite kehtestamist, mis seaks ohtu kavandatava süsteemi kui terviku ühtsuse, oli see komisjoni jaoks võimalus ettepanek läbi vaadata, et teha tõstatatud probleemide lahendamiseks põhjalikumalt läbikaalutud ettepanek, säilitades samal ajal teksti lisaväärtuse. Ettepaneku sätete selgitamine ja lihtsustamine, et teha nende rakendamine liikmesriikide jaoks lihtsamaks, peaks andma arutelude käigule uue tõuke. Seda silmas pidades andis

⁴ SEK(2008) 2944.

komisjon 8. novembril 2010. aastal toimunud justiits- ja siseküsimuste nõukogu kohtumisel teada, et ta esitab käesoleva direktiivi ja samuti varjupaigamenetluste direktiivi kohta muudetud ettepanekud 2011. aastal enne Poola eesistujariigiks saamist.

7. mail 2009. aastal vastu võetud Euroopa Parlamendi seisukohas esitatud muudatusettepanekuid on muudetud ettepanekus suures osas arvesse võetud. Samuti võetakse muudetud ettepanekus nõuetekohaselt arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee⁵ ning Regioonide Komitee⁶ arvamust ja teiste sidusrühmadega, nagu ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet ja põhiõiguste valdkonnas tegutsevad valitsusvälised organisatsioonid, toimunud konsultatsioonide tulemusi.

Osana käesoleva muudetud ettepaneku ettevalmistustööst korraldas komisjon 2010. aasta jaanuarist aprillini terve rea kahepoolseid kohtumisi tehniliste konsultatsioonide pidamiseks sidusrühmadega, sealhulgas liikmesriikide haldusasutustega, kus komisjoni algsest ettepanekust tulenevaid piiranguid ja reservatsioone selgitati üksikasjalikult.

Muudetud ettepanekus võetakse arvesse ka arutelusid, mis toimusid Belgia eesistumise ajal 13.-14. septembril 2010. aastal korraldatud ministrite konverentsi raames, kus käsitleti varjupaigamenetluse kvaliteeti ja tõhusust. Konverentsil keskenduti muu hulgas haavatavate varjupaigataotlejate vajaduste arvessevõtmise küsimusele.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

3.1. Kavandatud meetmete kokkuvõte

Muudetud ettepaneku peamine eesmärk on kavandatavaid vastuvõtunõudeid täiendavalt **selgitada** ja suurendada nende **paindlikkust**, et neid saaks lihtsamini siseriiklikesse õigussüsteemidesse integreerida. Samal ajal säilitatakse selles 2008. aasta ettepaneku peamised elemendid, milleks täpsemalt on tagada asjakohased ja võrreldavad vastuvõtutingimused kogu ELis. Samuti tagatakse sellega jätkuvalt põhivabaduste täielik austamine, võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu kujunevat kohtupraktikat. Eriti oluline on, et sellega tagatakse õigus liikumisvabadusele ja inimväärikuse austamine.

Samuti suurendatakse ettepanekuga ühtsust Euroopa ühise varjupaigasüsteemi õigusaktide paketi, eeskätt varjupaigamenetluste direktiivi muudetud ettepanekuga. Vajaduse korral sisaldab see ka miinimumnõuete direktiivi ja Dublini määruse üle peetud läbirääkimistest tulenevaid muudatusi, et tagada ühtsus horisontaalsetes küsimustes.

Muudetud ettepanekus käsitletakse peamiselt järgimisi küsimusi:

⁵ ELT C 317, 23.12.2009, lk 110.

⁶ ELT C 79, 27.3.2010, lk 58.

3.1.1. Rakendamise lihtsustamine liikmesriikides

Muudetud ettepanek annab liikmesriikidele mõnede kavandatud meetmete rakendamisel 2008. aasta ettepanekuga võrreldes suurema vabaduse, mis aitab lahendada võimaliku suure finantsmõju, halduspiirangute ja kuludega seotud probleeme. See saavutatakse õiguslike mõistete **parema määratlemise**, vastuvõtunõuete ja vahendite suurema **lihtsustamise** ja **paremini kohandatavate eeskirjadega**, mida on lihtsam siseriiklikesse tavadesse integreerida.

Kõnealused muudatused seonduvad eelkõige kinnipeetud varjupaigataotlejatele pakutavate tagatistega, vastuvõtutingimustega kinnipidamisasutustes, tööturule juurdepääsu võimaldamise tähtaegade, vastuvõtu erivajadustega isikutele pakutavate tervishoiuteenuste taseme ja selliste vajaduste kindlaksmääramise mehhanismidega, materiaalse toe saamise võimaluste ja aruandekohustustega, mille eesmärk on tagada direktiivi peamiste sätete parem järelevalve.

Samuti tagatakse muudetud ettepanekuga paremini see, et liikmesriikidel oleksid vahendid selliste juhtumite käsitlemiseks, kus vastuvõtutingimusi **kuritarvitatakse ja/või kus need muutuvad tõmbejõuks**. Eelkõige lubatakse muudetud ettepanekuga rohkematel juhtudel materiaalne tugi tühistada, tingimusel et kohaldatakse vajalikke tagatise ja võetakse arvesse eriti haavatavate isikute olukorda.

3.1.2. Selged ja ranged kinnipidamiseeskirjad

Selle tagamiseks, et kinnipidamine ei ole omavoliline ja et kõigil juhtudel austatakse põhiõigusi, on vaja kehtestada ranged ja ammendavad ELi eeskirjad. Komisjon on mures varjupaigataotlejate kinnipidamise ulatusliku rakendamise pärast, samal ajal kui ELi varjupaigaalaste õigusaktidega seda küsimust ei reguleerita. Seepärast säilitatakse muudetud ettepanekus 2008. aasta ettepaneku üldine lähenemisviis kinnipidamise küsimusele. Eelkõige võib kinnipidamist kohaldada üksnes ettekirjutatud alustel ja üksnes juhul, kui see on kooskõlas proportsionaalsuse ja vajaduse põhimõtetega, olles eelnevalt iga juhtumit eraldi uurinud. Pakutakse vajalikke tagatise, nagu tõhusa õiguskaitsevahendi kasutamise võimalus ja vajaduse korral tasuta õigusabi. Ka kinnipidamisel kohaldatavad vastuvõtutingimused peavad tagama inimväärikuse austamise. Kavandatavad muudatused on täielikult kooskõlas ELi põhiõiguste hartaga ja Euroopa Inimõiguste Kohtu hiljutise kohtupraktikaga, milles tõlgendatakse konventsiooni artiklit 3.

Samal ajal on suurendatud mõnede kavandatud kinnipidamiseeskirjade paindlikkust ja selgitatud erinevaid mõisteid, et lihtsustada nende rakendamist ning võtta arvesse liikmesriikide õigussüsteemide teatavat eripära (nt seoses tasuta õigusabi kasutamise võimalusega ja võimalusega, et kinnipidamiseks annavad korralduse haldusasutused). Muudetud ettepanekuga kehtestatakse ka paremini kohandatavad kinnipidamise tingimused seoses geograafiliste piirkondadega, kus kõigi ettepanekukohaste tagatiste pakkumist on eriti raske alati tagada, nimelt piiripunktides ja transiiditsoonides. Kooskõlas ELi eeskirjadega, mis käsitlevad selliste kolmandate riikide kodanike kinnipidamist, kelle suhtes on tehtud tagasisaatmisotsus, lisati ka mitmed muudatused, et tagada vajaduse korral ühtsem lähenemisviis kolmandate riikide kodanike kinnipidamisele.

Nõukogus toimunud arutelude käigus selgus, et teatavate asjaolude korral on saatjata alaealiste hoidmine kinnipidamisasutustes nende endi huvides, eelkõige kui see aitab ära hoida inimrõve, mis teadaannete kohaselt avatud keskustes tõepoolest aset leiavad. Sellega seoses lubatakse muudetud ettepanekuga saatjata alaealisi kinni pidada, kuid seda üksnes juhul, kui on kindlaks tehtud, et see on kavandatud direktiivis määratletu kohaselt nende huvides ja et alternatiivsed, kinnipidamist mitte hõlmavad meetmed ei ole tõhusad. Samuti tuleb olukorra individuaalse läbivaatamise abil tagada, et kinnipidamine ei kahjusta nende tervist ega heaolu. Lisaks tohib kinnipidamist kohaldada üksnes juhul, kui asjaomases kinnipidamisasutuses saab pakkuda vajalikke vastuvõtutingimusi (juurdepääs vabaajategevusele, sealhulgas vabas õhus jne). See kavandatav säte on kooskõlas Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtupraktikaga.

3.1.3. *Inimväärse elatustaseme tagamine*

- Kindlaks on tehtud, et vastuvõtu erivajadused on üks valdkondadest, kus kehtivad siseriiklikud nõuded on väga problemaatilised. Vastuvõtu erivajaduste kindlakstegemisel on oluline mõju mitte üksnes asjakohase kohtlemise võimaldamisele, vaid see võib mõjutada ka otsuste tegemise protsessi kvaliteeti. Muudetud ettepaneku eesmärk on tagada, et haavatavate isikute vastuvõtu erivajaduste kiireks kindlakstegemiseks ning jätkuva toe pakkumiseks ja individuaalsete juhtumite jälgimiseks kehtestatakse siseriiklikud meetmed. Erilist tähelepanu pööratakse eriti haavatavate rühmade, nagu alaealiste ja piinamise ohvrite vastuvõtu erivajadustele. Samal ajal nähakse muudetud ettepanekuga ette kõnealuse kindlakstegemise menetluse lihtsustatud vorm ja selgem seos haavatavate isikute ja vastuvõtu erivajadustega isikute vahel.

Euroopa Parlamendi seisukohta ja nõukogu tugevaid reservatsioone arvesse võttes ei sisalda ettepanek viidet oma kodanikega võrdsele kohtlemisele seoses juurdepääsuga tervishoiuteenustele.

- Kehtiva direktiivi rakendamisele antud hinnangus juhiti tähelepanu puudustele seoses liikmesriikide poolt varjupaigataotlejatele pakutava materiaalse toe tasemega. Kuigi kehtivas direktiivis on sätestatud kohustus tagada „kohtlemise piisavad nõuded”, on toe nõutava taseme määramine praktikas raskeks osutunud. Seepärast on vaja näha ette võrdlusnäitajad, mille alusel saaks seda kohustust paremini kvantifitseerida ja mida liikmesriikide haldusasutused saaksid tulemuslikult kohaldada.

Nõukogu läbirääkimiste ja liikmesriikidega toimunud hiljutise konsulteerimise käigus sai selgeks, et sellega seoses on liikmesriikide õiguse või tavade kohaselt tegelikult ette nähtud asjaomased võrdlusnäitajad, kuigi need on üsna mitmesugused. Seda asjaolu arvesse võttes võimaldatakse muudetud ettepanekus paindlikkust ja ei seata eesmärgiks kehtestada ELi ühtne võrdlusnäitaja, vaid lubatakse kasutada selleks erinevaid siseriiklikke võrdlustasemeid, tingimusel et need on mõõdetavad ja võimaldavad jälgida taotlejatele pakutava toetuse taset.

3.1.4. *Varjupaigataotlejate iseseisva toimetuleku edendamine*

Juurdepääs tööturule aitaks vältida vastuvõtvast ühiskonnast äralõigatust ja edendada varjupaigataotlejate hulgas iseseisvat toimetulekut. Kohustuslik töötus seevastu

tekitab riigile kulusid täiendavate sotsiaalhoolekande maksete tasumise näol ja võib soodustada ebaseaduslikku töötamist⁷. Seda silmas pidades on tööturule juurdepääsu võimaldamine kasulik nii varjupaigataotlejatele kui ka vastuvõtvale liikmesriigile.

Muudetud ettepanekus võimaldatakse tööturule juurdepääsuga seoses suuremat paindlikkust kooskõlas varjupaigamenetluste direktiivi muudetud ettepanekus sätestatud varjupaigataotluse läbivaatamise kestust reguleerivate sätetega.

3.2. Õiguslik alus

Muudetud ettepanek tugineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 78 lõike 2 punktile f, milles kutsutakse üles kehtestama varjupaigataotlejate vastuvõtmist käsitlevaid norme.

3.3. Territoriaalne kohaldamisala

Kavandatav direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele. Direktiivi kohaldatavus Ühendkuningriigi ja Iirimaa suhtes tehakse kindlaks kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolliga nr 21.

Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolliga nr 22 artiklite 1 ja 2 kohaselt ei ole direktiiv Taani suhtes siduv ega kohaldatav.

3.4. Subsidiarsuse põhimõte

Euroopa Liidu toimimise lepingu V jaotisega, milles käsitletakse vabadel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, antakse teatavad volitused neis küsimustes Euroopa Liidule. Selliseid volitusi tuleb teostada kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 5, st ainult siis, kui liikmesriigid ei suuda kavandatava meetme eesmärke täielikult saavutada ning seepärast saaks kavandatava meetme ulatust ja mõju arvestades neid paremini saavutada Euroopa Liidu tasandil.

Euroopa Liidu meetmete kehtiv õiguslik alus on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 78. Kõnealuses artiklis on sätestatud, et „Liit arendab välja varjupaiga, täiendava kaitse ja ajutise kaitsega seotud ühise poliitika, mille eesmärk on tagada sobiv seisund kõikidele rahvusvahelist kaitset vajavatele kolmandate riikide kodanikele ning tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte järgimine. Nimetatud poliitika peab vastama 28. juuli 1951. aasta Genfi konventsioonile ja 31. jaanuari 1967. aasta pagulasseisundit käsitlevale protokollile ning teistele asjakohastele lepingutele”. Artikli 78 lõike 2 punktis f on sätestatud, et Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad tavamenetluse kohaselt vastu meetmed Euroopa ühise varjupaigasüsteemi kohta, mis hõlmab „varjupaiga või täiendava kaitse taotlejate vastuvõtmise tingimusi käsitlevaid norme”.

Varjupaigavaldkonna ja pagulaste kaitsega seotud probleemide riikidevahelise laadi tõttu on ELil head võimalused pakkuda Euroopa ühise varjupaigasüsteemi raames lahendusi, eelkõige seoses kogu Euroopa Liidus kohaldatavate vastuvõtutingimustega. Kuigi 2003. aastal vastuvõetud direktiiviga saavutati oluline

⁷ Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele „Legaalse ja illegaalse migratsiooni vaheliste seoste uurimus”, KOM(2004) 412.

ühtlustamine, on vaja võtta täiendavaid ELi meetmeid, et kehtestada vastuvõtutingimustele rangemad ja paremini ühtlustatud nõuded.

3.5. Proportsionaalsuse põhimõte

Vastuvõtutingimuste direktiivi muutmise mõjuhinnangus, mis koostati osana eelmise ettepaneku ettevalmistustööst, hinnati iga võimalust tuvastatud probleemide lahendamiseks, et saavutada ideaalne tasakaal praktilise väärtuse ja vajalike jõupingutuste vahel, ning järeldati, et ELi meetmete kasuks otsustamine ei lähe kõnealuste probleemide lahendamiseks vajalikust kaugemale. Käesolevas muudetud ettepanekus järgitakse jätkuvalt eelmise ettepaneku aluseks olnud juhtpõhimõtteid, kuid võimaldatakse samal ajal liikmesriikidele suuremat paindlikkust, mis aitab veelgi kaasa proportsionaalsuse põhimõttest kinnipidamisele.

3.6. Mõju põhiõigustele

Ettepaneku suhtes tehti põhjalik uurimine, et tagada sätete täielik kooskõla nii ELi põhiõiguste hartas (edaspidi „harta”) sätestatud põhiõigustega, mis kujutavad endast Euroopa Liidu õiguse aluspõhimõtteid, kui ka muude rahvusvahelisest õigusest tulenevate kohustustega. Selle tulemusel peeti eriti oluliseks neid sätteid, mis käsitlevad kinnipidamist ja menetlustagatise vastuvõtu erivajadustega isikute kohtlemisel, eelkõige alaealiste, saatjata alaealiste ja piinamise ohvrite puhul, ning materiaalsete vastuvõtutingimuste pakkumist.

Kõrgemate ja võrdsemate vastuvõtunõuete tagamisel on tugev positiivne üldmõju varjupaigataotlejate põhiõigustele. Eelkõige tugevdatakse sellega harta artiklis 6 sätestatud isikupuutumatus; selleks rõhutatakse, et isikut ei või kinni pidada üksnes põhjendusega, et ta on esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse. Lisaks sätestatakse ettepanekus, et kinnipidamist tuleks lubada vaid direktiivis ettenähtud erandjuhtudel ja ainult kooskõlas nii sellise kinnipidamise viisi kui ka eesmärgi puhul vajaduse ja proportsionaalsuse põhimõttega. Kooskõlas harta artikliga 47 on tagatud ka juurdepääs tõhusale õiguskaitsevahendile.

Alaealiste õiguseid kajastatakse tekstis paremini, lisades asjaomase määratluse, selgitades lapse huvide põhimõtet kooskõlas harta artikliga 24 ja piirates kinnipidamise võimalusi. Haavatavate rühmade eriolukorda käsitletakse asjakohasemalt, tagades nende vajaduste õigeaegse väljaselgitamise ja asjakohase ravi võimaldamise. Tööturule juurdepääsu lihtsustamine võiks aidata varjupaigataotlejatel paremini toime tulla ja soodustab nende integreerumist vastuvõtvast liikmesriigis. Lisaks tugevdatakse ettepanekuga harta artiklis 21 sätestatud mittediskrimineerimise põhimõtet, tagades, et varjupaigataotlejaid ei kohelda oma kodanikega võrreldes põhjendamatult vähemsoodsalt. Aruandluskohustuse kehtestamine direktiivi peamiste sätete puhul koos põhiõiguste järgimise põhimõttega tagab nende sätete rakendamise parema jälgimise ELi tasandil. Siinkohal tuleks rõhutada, et liikmesriikidel on kohustus rakendada ja kohaldada käesolevat direktiivi kooskõlas hartas sätestatud põhiõigustega.

↓ 2003/9/EÜ

2008/0244 (COD)

Muudetud ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV
millega sätestatakse varjupaigataotlejate vastuvõtu nõuded
(uuesti sõnastatud)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 78 lõike 2 punkti f,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁸,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁹,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

↓ uus

(1) Nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2003/9/EÜ, millega sätestatakse varjupaigataotlejate vastuvõtu miinimumnõuded,¹⁰ tuleb teha mitmeid olulisi muudatusi. Selguse huvides tuleks nimetatud direktiiv uuesti sõnastada.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 1
(kohandatud)
⇒ uus

(2) Ühine varjupaigapoliitika, sealhulgas Euroopa ühine varjupaigasüsteem, on osa Euroopa Liidu eesmärgist luua järk-järgult vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajanev ala, mis on avatud isikutele, kes neist sõltumatute asjaolude tõttu taotleavad õiguspäraselt kaitset ühenduses ☒ Euroopa Liidus ☒. ⇒ Selle poliitika juures tuleks

⁸ ELT C , , lk .

⁹ ELT C , , lk .

¹⁰ ELT L 31, 6.2.2003, lk 18.

juhinduda solidaarsuse ja vastutuse, sealhulgas selle rahalise mõju õiglase jagamise põhimõttest liikmesriikide vahel. ⇐

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 2

⇒ uus

- (3) Oma erakorralisel ~~istungil~~ kohtumisel Tampere 15. ja 16. oktoobril 1999 otsustas Euroopa Ülemkogu püüelda sellise Euroopa ühise varjupaigasüsteemi loomise poole, mis põhineb pagulasseisundit käsitleva 28. juuli 1951. aasta Genfi konventsiooni (mida on täiendatud 31. jaanuari 1967. aasta New Yorgi protokolliga) täielikul kohaldamisel, säilitades seega tagasi- ja välja- või tagasisaatmise lubamatuse põhimõtte järgimise. ⇒ Euroopa ühise varjupaigasüsteemi loomise esimene etapp viidi lõpule aluslepingutega ettenähtud asjaomaste õigusaktide vastuvõtmise teel, mille raames võeti vastu ka direktiiv 2003/9/EÜ. ⇐

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 3

~~Tampere järeldustes on sätestatud, et Euroopa ühine varjupaigasüsteem peaks lühikeses perspektiivis hõlmama ühiseid miinimumtingimusi varjupaigataotlejate vastuvõtmisele.~~

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 4

~~Miinimumnõuete kehtestamine varjupaigataotlejate vastuvõtmisele on sammuks Euroopa varjupaigapoliitika suunas.~~

↓ uus

- (4) Euroopa Ülemkogu võttis oma 4. novembri 2004. aasta kohtumisel vastu Haagi programmi, milles seati vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal rakendatavad eesmärgid aastateks 2005–2010. Sellega seoses kutsuti Haagi programmis Euroopa Komisjoni üles lõpetama esimese etapi õigusaktide hindamine ning esitama teise etapi õigusaktid ja meetmed nõukogule ja Euroopa Parlamendile.

- (5) Ülemkogu võttis oma 10.–11. detsembri 2009. aasta kohtumisel vastu Stockholmi programmi, milles kinnitati veel kord kohustust luua 2012. aastaks kaitse ja solidaarsuse ühine ala, mis põhineb ühisel varjupaigamenetlusel ja rahvusvahelise kaitse saanud isikute ühesugusel seisundil ning mille aluseks oleksid ranged kaitsenõuded ning õiglased ja tõhusad menetlused. Samuti nähakse Stockholmi programmiga ette, et on äärmiselt oluline, et isikute suhtes tuleks olenemata sellest, millises liikmesriigis nad varjupaigataotluse esitavad, rakendada samaväärseid vastuvõtutingimusi.

- (6) Kasutada tuleks Euroopa Pagulasfondi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 439/2010¹¹ loodud Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti vahendeid, et piisavalt toetada liikmesriikide jõupingutusi Euroopa ühise varjupaigasüsteemi teises etapis kehtestatud nõuete rakendamisel, eelkõige nende liikmesriikide jõupingutusi, kelle varjupaigasüsteem on eelkõige riigi geograafilise asendi või demograafilise olukorra tõttu sattunud erilise ja ebaproportsionaalse surve alla.
- (7) Pidades silmas esimese etapi õigusaktide rakendamise hindamiste tulemusi, on praeguses etapis asjakohane kinnitada direktiivi 2003/9/EÜ aluspõhimõtteid, et tagada varjupaigataotlejate vastuvõtutingimuste parandamine.
- (8) Varjupaigataotlejate võrdse kohtlemise tagamiseks kogu Euroopa Liidus peaks direktiivi kohaldama rahvusvahelise kaitse taotluste menetluste kõikide etappide ja liikide suhtes ning kõikides varjupaigataotlejaid vastuvõtvates kohtades ja asutustes.
- (9) Liikmesriigid peaksid käesolevat direktiivi rakendades püüdma täielikult tagada lapse huvide ja perekonna ühtsuse olulisuse põhimõtete täitmise kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta, ÜRO 1989. aasta lapse õiguste konventsiooni ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 6

- (10) Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse reguleerimisalasse kuuluvate isikute kohtlemisel osas on liikmesriigid seotud kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelistest õiguse aktidest, millega nad on ühinenud ~~ja mis keelustavad diskrimineerimise~~.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 7

- (11) Varjupaigataotlejate vastuvõtmisele tuleks sätestada miinimumnõuded, mis oleksid piisavad, et tagada varjupaigataotlejatele kõikides liikmesriikides inimväärne väärikas elatustase ning võrreldavad elutingimused.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 8

- (12) Varjupaigataotlejate vastuvõtmisetingimuste ühtlustamine peaks aitama piirata varjupaigataotlejate edasist liikumist ühest liikmesriigist teise, ~~mida mõjutavad erinevuste tõttu mitmesugused~~ nende vastuvõtmisega seotud tingimustesed.

¹¹ ELT L 132, 29.5.2010, lk 11.

↓ uus

- (13) Selleks et tagada kõikide rahvusvahelise kaitse taotlejate võrdne kohtlemine ja kooskõla ELi kehtivate varjupaigalaste õigusaktidega, eelkõige direktiiviga [.../.../EL] [miinimumnõuete direktiiv], on asjakohane laiendada käesoleva direktiivi reguleerimisala selliselt, et see hõlmaks ka täiendava kaitse taotlejaid.
-

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 9
(kohandatud)
⇒ uus

- (14) ⇒ Vastuvõtu ⇐ ~~erivajadustega~~ ⇒ isikute kohene väljaselgitamine ja nende jälgimine peaks olema siseriiklike ametiasutuste esmane eesmärk tagamaks, et selliste isikute vastuvõtmisel ⇐ ~~rühmade vastuvõtmist tuleks võetaks spetsiaalselt arvesse~~ ☒ nende vastuvõtu erivajaduste ⇐ ~~vajaduste rahuldamiseks eraldi kujundada~~.
-

↓ uus

- (15) Varjupaigataotlejate kinnipidamist tuleks kohaldada kooskõlas aluspõhimõttega, et isikut ei või kinni pidada üksnes põhjendusega, et ta taotleb rahvusvahelist kaitset, eelkõige kooskõlas pagulasseisundit käsitleva 28. juuli 1951. aasta Genfi konventsiooni artikliga 31. Eelkõige ei tohiks liikmesriigid määrata varjupaigataotlejatele karistusi ebaseadusliku riiki sisenemise või riigis viibimise eest ning liikumiskiiranguid tuleks kohaldada ainult vajaduse korral. Seepärast peaks varjupaigataotlejate kinnipidamine olema võimalik ainult käesoleva direktiiviga ette nähtud väga selgelt kindlaksmääratud erandlike asjaolude korral ning lähtuma nii sellise kinnipidamise viisi kui ka eesmärgi puhul vajaduse ja proportsionaalsuse põhimõttest. Kui varjupaigataotlejat peetakse kinni, peaks tal olema tõhus juurdepääs vajalikele menetlustagatistele, näiteks õiguskaitsevahendile siseriiklikus kohtus.
-

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 10
(kohandatud)
⇒ uus

- (16) Kinnipeetud ~~vate varjupaigataotlejateid vastuvõtmist~~ ⇒ tuleks kohelda täielikult inimväärikust austades ja nende vastuvõtmisel ⇐ ~~tuleks~~ tuleks spetsiaalselt arvesse võtta nende vajaduste selles olukorras ~~rahuldamiseks eraldi kujundada~~. ⇒ Eelkõige peaksid liikmesriigid tagama ÜRO 1989. aasta lapse õiguste konventsiooni artikli 37 kohaldamise. ⇐

↓ uus

- (17) Võib esineda juhtumeid, kus teatavaid vastuvõtutagatise ei ole isiku kinnipidamise korral näiteks kinnipidamisasutuse geograafilise asukoha või spetsiifilise struktuuri tõttu võimalik praktikas kohe tagada. Siiski peaks neist tagatistest tehtavad võimalikud erandid olema oma laadilt ajutised ja neid tuleks kohaldada üksnes käesolevas direktiivis sätestatud asjaolude korral. Erandeid tuleks kohaldada üksnes erandlike asjaolude korral; need peaksid olema nõuetekohaselt põhjendatud, võttes arvesse iga juhtumiga seonduvaid asjaolusid, sealhulgas kohaldatava erandi raskusastet, selle kestust ja mõju asjaomasele isikule.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 11

- (18) Selleks et tagada kooskõla ~~Minimaalsete~~ menetlustagatistega, mis seisnevad võimaluses võtta ühendust õigusabi andvate organisatsioonide või isikurühmadega, ~~järgmise kindlustamiseks~~ tuleks jagada teavet selliste organisatsioonide ja isikurühmade kohta.

↓ uus

- (19) Varjupaigataotlejate iseseisva toimetuleku soodustamiseks ja suurte erinevuste vähendamiseks liikmesriikide vahel on hädavajalik sätestada selged eeskirjad varjupaigataotlejate tööturule juurdepääsu kohta. Kõnealused eeskirjad peaksid olema kooskõlas direktiivis [.../.../EL] [varjupaigamenetluste direktiiv] sätestatud eeskirjadega, mis käsitlevad läbivaatamismenetluse kestust.

- (20) Selleks et tagada varjupaigataotlejatele antava materiaalse toe kooskõla käesolevas direktiivis sätestatud põhimõtetega, on vajalik, et liikmesriigid määraksid sellise toe taseme kindlaks asjakohaste ja mõõdetavate võrdlusnäitajate alusel.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 12
(kohandatud)
⇒ uus

- (21) Vastuvõtusüsteemi kuritarvitamise võimalikkust tuleks piirata, ☒ täpsustades asjaolud, mille korral ☒ ~~määratledes juhud, millel~~ võib varjupaigataotlejate vastuvõtutingimusi kitsendada või ☒ kõnealuse vastuvõtu ☒ tühistada, ⇒ tagades samal ajal kõikidele varjupaigataotlejatele inimväärse elatustaseme ⇐ .

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 13

- (22) Tagada tuleks siseriiklike vastuvõtusüsteemide ja liikmesriikide vahel varjupaigataotlejate vastuvõtmise vallas tehtava koostöö tõhusus.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 14

- (23) Pädevaid ametiasutusi tuleks julgustada kasutama varjupaigataotlejate vastuvõtmisel rohkem omavahelist kooskõlastamist ning seepärast tuleks edendada kohalike kogukondade omavalitsuste ja majutuskeskuste vahel harmoonilisi suhteid.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 15
(kohandatud)

- (24) ~~Miinimumnõuete olemusest tulenevalt on~~ Liikmesriikidel peaks olema õigus kehtestada või säilitada soodsamad sätted kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes, kes paluvad liikmesriigilt rahvusvahelist kaitset ~~soodsamad sätted~~.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 16
⇒ uus

- (25) ~~Samas vaimus Samuti kutsutakse on~~ liikmesriikeid ~~kutsutud~~ üles kohaldama käesoleva direktiivi sätteid seoses menetlustega, mille raames otsustatakse kolmandate riikide kodanike või kodakondsuseta isikute poolt muudes kui ⇒ direktiivist [.../.../EL] [miinimumnõuete direktiiv] ~~Genfi konventsioonist tulenevates vormis antava kaitse vormide saamiseks esitatavate~~ taotluste rahuldamisne otsustamise menetlustega.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 17

- (26) Käesoleva direktiivi rakendamist täitmist tuleks hinnata korrapäraste ajavahemike tagant.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 18
(kohandatud)

- (27) Kuna kavandatud meetmete eesmärki, milleks on varjupaigataotlejate vastuvõtu ~~miinimumnõuete kehtestamine~~ liikmesriikides, ~~kui ettepanud meetmete eesmärki~~ ei ole võimalik täielikult saavutada liikmesriikidel endil ning see oleks kavandatava meetmete ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutatav Euroopa Liidu ühenduse tasandil, võib Euroopa Liit ühendus võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 19

~~Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokoll artikli 3 kohaselt teatas Ühendkuningriik 18. augusti 2001. aasta kirjaga oma soovist osaleda käesoleva direktiivi vastuvõtmises ja kohaldamises.~~

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 20

~~Vastavalt nimetatud protokoll artiklile 1 ei osale Iirimaa käesoleva direktiivi vastuvõtmises. Sellest tulenevalt ning ilma et see piiraks eespool nimetatud protokoll artikli 4 kohaldamist, ei kohaldata käesoleva direktiivi sätteid Iirimaa suhtes.~~

↕ uus

(28) Kooskõlas Euroopa Liidu lepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes käsitleva protokoll nr 21 artikli 4a lõikega 1 ja Euroopa Liidu toimimise lepinguga ning ilma et see piiraks nimetatud artikli lõike 2 kohaldamist, ei ole käesolev meede Ühendkuningriigi suhtes siduv ja tema suhtes kohaldatakse jätkuvalt direktiivi 2003/9/EÜ seni, kuni ta ei ole teatanud oma soovist aktsepteerida käesolevat meedet.

(29) Vastavalt nimetatud protokoll artiklile 1 ei osale Iirimaa käesoleva direktiivi vastuvõtmises. Ilma et see piiraks nimetatud protokoll artikli 4 kohaldamist, ei ole käesolev direktiiv seega Iirimaa suhtes siduv.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 21

(30) ~~Taani on~~ Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokoll artiklite 1 ja 2 kohaselt ~~teatanud, et~~ ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel, ning see ~~tõttu seda ei ole~~ tema suhtes siduv ega ei kohaldata.

↓ 2003/9/EÜ põhjendus 5

⇒ uus

(31) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige ~~püütakse~~ käesoleva direktiiviga tagada inimväärikuse täielik ~~ku~~ austamine ~~st~~ ning edendada kõnealuse harta artiklite 1, ⇒ 6, 7, ⇐ ja 18 ⇒, 21, 24 ja 47 ⇐ kohaldamist ⇒ ja sellest tuleks lähtuda ka direktiivi rakendamisel ⇐.

↓ uus

(32) Käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise kohustus peaks piirduma sätetega, mille sisu on võrreldes varasema direktiiviga muutunud. Kohustus võtta üle muutmata sätted tuleneb varasemast direktiivist.

(33) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide kohustusi seoses II lisa B osas nimetatud direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtajaga,

↓ 2003/9/EÜ (kohandatud)

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

EESMÄRK, MÕISTED JA KOHALDAMISALA REGULEERIMISALA

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva direktiivi eesmärk on sätestada liikmesriikides varjupaigataotlejate vastuvõtu miinimumnõuded.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis ☒ kasutatakse järgmisi mõisteid ☒:

a) ~~„Genfi konventsioon” 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsioon, muudetud 31. jaanuari 1967. aasta New Yorgi protokolliga;~~

b) ~~„varjupaigataotlus” – kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud taotlus, mida võidakse lugeda mõnelt liikmesriigilt rahvusvahelise kaitse taotlemiseks Genfi konventsiooni alusel. Rahvusvahelise kaitse taotlemist käsitletakse varjupaigataotlusena, välja arvatud juhul, kui kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik selgesõnaliselt taotleb mõnda muud liiki kaitset, mida saab eraldi taotleda;~~

↓ uus

a) „rahvusvahelise kaitse taotlus” – rahvusvahelise kaitse taotlus direktiivi [.../.../EL] [miinimumnõuete direktiiv] artikli 2 punkti h tähenduses;

↓ 2003/9/EÜ (kohandatud)
⇒ uus

b) e) „taotleja” , „rahvusvahelise kaitse taotleja” või „varjupaigataotleja” – kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kes on esitanud varjupaigataotluse ⇒ rahvusvahelise kaitse taotluse ⇐, mille suhtes ei ole lõplikku otsust veel tehtud;

c) d) „pereliikmed” – järgmised taotleja perekonnaliikmed, kes viibivad varjupaigataotluse ⇒ rahvusvahelise kaitse taotluse esitamise ⇐ ajal samas liikmesriigis, eeldusel, et perekond oli olemas juba päritoluriigis:

i) kui taotleja on täiskasvanu:

i) = varjupaigataotleja abikaasa või temaga püsivas suhtes olev vabaabielukaaslane, kui asjaomase liikmesriigi õigusaktide või tava kohaselt koheldakse vabaabielupaare välismaalasi kolmandate riikide kodanikke käsitlevate õigusaktide alusel võrdväärselt abielus paaridega;

ii) = esimeses taandes alapunktis i osutatud paari paaride või taotleja alaealised lapsed tingimusel, et nad ei ole abielus ja on ülalpeetavad, sõltumata sellest, kas siseriikliku õiguse tähenduses on nad sündinud registreeritud abielust või väljaspool registreerimata abielust või on nad lapsendatud;

↓ uus

- alapunkti i esimeses taandes osutatud paaride või taotleja abielus alaealised lapsed, sõltumata sellest, kas siseriikliku õiguse tähenduses on nad sündinud abielust või väljaspool abielu või on nad lapsendatud, tingimusel et nende abikaasad ei ole nendega kaasas ja et nende huvides on, et neid peetakse pereliikmeteks;

ii) kui taotleja on vallaline alaealine:

- taotleja isa ja ema, sõltumata sellest, kas siseriikliku õiguse tähenduses on taotleja sündinud abielust või väljaspool abielu või on lapsendatud, või asjaomase liikmesriigi siseriikliku õiguse või tavade kohaselt taotleja eest vastutav täiskasvanu;

- taotleja alaealised õed ja vennad, sõltumata sellest, kas siseriikliku õiguse tähenduses on nad sündinud abielust või väljaspool abielu või on nad lapsendatud, tingimusel et nad on vallalised või kui nad on abielus, siis nende abikaasad ei ole nendega kaasas, ja et nende huvides on, et neid peetakse pereliikmeteks;

iii) kui taotleja on abielus alaealine, siis alapunktis ii osutatud isikud, tingimusel et taotleja abikaasa ei ole temaga kaasas ja et taotleja või tema õdede ja vendade huvides on, et alapunktis ii osutatud isikuid peetakse pereliikmeteks.

↓ 2003/9/EÜ

- e) ~~„pagulane” – isik, kes vastab Genfi konventsiooni artikli 1 punkti A nõuetele;~~
- f) ~~„pagulasseisund” – seisund, mille liikmesriik omistab pagulasest isikule, kes on pagulasena selle liikmesriigi territooriumile lubatud;~~
- g) ~~menetlused ja edasikaebamine – liikmesriikide poolt oma siseriiklikus õiguses kehtestatud menetlused ja edasikaebeõigus;~~
-

↓ uus

- d) „alaealine” – alla 18aastane kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik;
-

↓ 2003/9/EÜ

⇒ uus

- e) ~~h) „saatjata alaealine” –~~ ⇒ alaealine ⇐ ~~alla 18aastane isik~~, kes saabub liikmesriigi territooriumile tema eest ⇒ asjaomase liikmesriigi ⇐ ~~seadusjärgselt~~ siseriikliku õiguse või ⇒ tavade ⇐ ~~tava~~ kohaselt vastutava täiskasvanuta, niikaua kui selline täiskasvanu ei ole teda tegelikult oma hoole alla võtnud; see mõiste hõlmab ka alaealist, kes on jäänud saatjata pärast sisenemist liikmesriikide territooriumile;
- f) ~~i) „vastuvõtutingimused” – nende meetmete~~ täielik kogum, mida liikmesriigid tagavad varjupaigataotlejatele kooskõlas käesoleva direktiiviga varjupaigataotlejatele;
- g) ~~h) „materiaalsed vastuvõtutingimused” – vastuvõtutingimused, mis hõlmavad majutust, toitu ja rõivaid, mida antakse loonusena või rahaliste toetuste või~~ kupongidena maksedokumentidena ⇒ või nende kolme kombinatsioonina, ⇐ ning päevarahana;
- h) ~~k) „kinnipidamine” – liikmesriigi korraldusel varjupaigataotleja hoidmine teatavas kohas, kus varjupaigataotlejalt on võetud liikumisvabadus;~~
- i) ~~l) „majutuskeskus” – mis tahes koht, mida kasutatakse varjupaigataotlejate kollektiivseks majutamiseks;~~
-

↓ uus

- j) „esindaja” – isik või organisatsioon, kelle pädevad ametiasutused on määranud tegutsema seadusliku eestkostjana, et aidata ja esindada saatjata alaealist käesoleva direktiiviga ettenähtud menetlustes eesmärgiga tagada lapse huvide kaitse ja teostada vajaduse korral alaealise nimel õigus- ja teovõimet. Kui esindajaks on organisatsioon, nimetab ta isiku, kes vastutab asjaomase alaealise suhtes eestkostja ülesannete täitmise eest käesoleva direktiivi kohaselt;

- k) „vastuvõtu erivajadustega taotleja” – artikli 21 kohane haavatav taotleja, kes vajab käesolevas direktiivis sätestatud õiguste kasutamiseks ja selles sätestatud kohustuste täitmiseks spetsiaalseid tagatisi.

↓ 2003/9/EÜ (kohandatud)

⇒ uus

Artikkel 3

~~Kohaldamisala~~ Reguleerimisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kõikide kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes, kes esitavad liikmesriigi ~~piiril või~~ territooriumil, ~~⊗~~ sealhulgas piiril, ~~⊗~~ ⇒ territoriaalvetes või transiiditsoonis, rahvusvahelise kaitse taotluse ~~↔~~ varjupaigataotluse, niikaua kuni neil on lubatud viibida sellel territooriumil, ning samuti ~~tema~~ nende pereliikmete suhtes, kui nad on vastavalt siseriiklikule õigusele selle ⇒ rahvusvahelise kaitse taotlusega ~~↔~~ varjupaigataotlusega hõlmatud.

↓ 2003/9/EÜ (kohandatud)

⇒ uus

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata liikmesriikide välisesindustele esitatud diplomaatilise või territoriaalse varjupaiga taotluste esitamise juhtude suhtes korral.
3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata, kui kohaldatakse nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiivi 2001/55/EÜ (miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel)¹² sätteid.
4. Liikmesriigid võivad otsustada kohaldada käesolevat direktiivi seoses menetlustega, mille raames otsustatakse kolmandate riikide kodanike või kodakondsuseta isikute poolt, keda pagulasteks ei peeta, muude muus kui ⇒ direktiivist [.../.../EL] [miinimumnõuete direktiiv] ↔ Genfi konventsioonist tulenevate vormis antava kaitse vormide saamiseks esitatavate taotluste rahuldamise otsustamise menetlustega.

Artikkel 4

Soodsamad sätted

Liikmesriigid võivad kehtestada või säilitada soodsamad sätted varjupaigataotlejate ja nende lähisugulaste vastuvõtutingimuste kohta olukorras, kus lähisugulased viibivad samas liikmesriigis ja on varjupaigataotleja ülalpidamisel, või humanitaarsetel põhjustel, kui need sätted on käesoleva direktiiviga kooskõlas ühildatavad.

¹² EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12.

II PEATÜKK

ÜLDSÄTTED VASTUVÕTUTINGIMUSTE KOHTA

Artikkel 5

Teave

1. Liikmesriigid teatavad varjupaigataotlejatele mõistliku aja jooksul, mis ei ületa 15 päeva alates ~~⇒ rahvusvahelise kaitse taotluse~~ ~~⇐ varjupaigataotluse~~ esitamisest ~~pädevale asutusele~~, vähemalt mis tahes kehtestatud hüvistest ning vastuvõtutingimustega seotud kohustustest, mida nad peavad täitma.

Liikmesriigid tagavad, et varjupaigataotlejatele antakse teavet organisatsioonide või isikurühmade kohta, kes mis annavad konkreetset õigusabi, ning organisatsioonide kohta, kes mis võivad anda neile abi või teavet seoses olemasolevate vastuvõtutingimustega, kaasa arvatud tervishoiuga.

↓ 2003/9/EÜ (kohandatud)
⇒ uus

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud teavet antakse kirjalikult ning võimaluse korral keeles, millest taotleja ~~⇒ aru saab või~~ ~~⇐ kõigi eelduste kohaselt aru saab~~ ~~puhul on põhjust oletada, et varjupaigataotleja seda mõistab~~. Vajaduse korral võib seda teavet anda ka suuliselt.

Artikkel 6

Dokumentatsioon

1. Liikmesriigid tagavad, et kolme päeva jooksul pärast ~~⇒ rahvusvahelise kaitse taotluse~~ ~~⇐ varjupaigataotluse~~ esitamist ~~pädevale asutusele~~ antakse ~~taotluse esitajale taotlejale~~ tema nimeline dokument, mis tõendab tema varjupaigataotleja pagulas seisundit või tunnistab, et tal on tema taotluse menetlemise või läbivaatamise ajal lubatud viibida liikmesriigi territooriumil.

Kui kõnealuse selle dokumendi omanikul ei ole lubatud liikmesriigi territooriumil või osal sellest vabalt liikuda, tehakse selle kohta peab ka see dokumendis märke ära näidatud olema.

2. Liikmesriigid võivad käesoleva artikli kohaldamise välistada, kui varjupaigataotleja on kinnipeetav peetud, ja ~~⇒ rahvusvahelise kaitse taotluse~~ ~~⇐ varjupaigataotluse~~ läbivaatamise ajal, kui see esitati piiril, või kui toimub menetlus otsustamiseks, kas taotluse esitajal on õigus siseneda ~~seaduslikult~~ liikmesriigi territooriumile. Erijuhtudel võivad liikmesriigid anda varjupaiga taotlejatele nende ~~⇒ rahvusvahelise kaitse~~ ~~⇐~~ taotluse läbivaatamise ajal muid dokumente, mis on samaväärsed lõikes 1 osutatuga.
3. Lõikes 1 osutatud dokument ei pruugi tõendada varjupaigataotleja isikut.

4. Liikmesriigid võtavad vastu meetmed, mida on vaja selleks, et tagada varjupaigataotlejatele lõikes 1 osutatud dokument, mis peab kehtima seni, kuni varjupaigataotlejal on lubatud viibida asjaomase liikmesriigi territooriumil ~~või piiril~~.
5. Liikmesriigid võivad anda varjupaigataotlejatele reisidokumendi tõsistel humanitaarsetel põhjustel, mis nõuavad varjupaigataotleja viibimist mõnes teises riigis.

↓ uus

6. Liikmesriigid ei kehtesta varjupaigataotlejatele dokumentide esitamise nõudeid või muid haldusnõudeid üksnes põhjendusega, et nad on rahvusvahelise kaitse taotlejad, enne seda, kui nad on andnud neile õigused, millele neil on käesoleva direktiivi kohaselt õigus.

↓ 2003/9/EÜ
⇒ uus

Artikkel 7

Elukoht ja liikumisvabadus

1. Varjupaigataotlejad võivad liikuda vabalt vastuvõtva liikmesriigi territooriumil või kõnealuse liikmesriigi selle poolt neile kindlaks määratud alal. See kindlaks määratud ala ei mõjuta eraelu puutumatus ja lubab tagada piisava juurdepääsu kõikidele käesolevast direktiivist tulenevatele hüvitistele.
2. Liikmesriigid võivad avalike huvide või üldsuse, avaliku korraga seotud põhjustel või vastava vajaduse korral määrata ⇒ rahvusvahelise kaitse ⇐ varjupaigataotlejate kiire menetlemise ja tõhusa järelevalve tagamiseks läbivaatamise huvides kindlaks varjupaigataotlejate elukoha.
- ~~3. Vajaduse korral, näiteks avaliku korraga seotud õiguslikel põhjustel, võivad liikmesriigid paigutada taotleja teatavasse kohta vastavalt oma siseriiklikule õigusele.~~
- ~~3.4. Liikmesriigid võivad määratleda ette näha, et materiaalsed vastuvõtutingimused olenevalt pakkumiseks peab varjupaigataotleja tegelikult elukohast tegelikult elama teatavas kohas, mille määravad kindlaks liikmesriigid peavad ise kindlaks määrama. Selline vastav otsus, mis võib olla üldist laadi, tuleb teha iga juhtumi puhul eraldi ning see peab olema ette nähtud siseriiklike õigusaktidega.~~
- ~~4.5. Liikmesriigid näevad ette võimaluse anda varjupaigataotlejatele ajutine luba lahkuda lõigetes 2 ja 43 nimetatud elukohast ja/või lõikes 1 nimetatud kindlaks määratud alalt. Vastav otsus tehakse iga juhtumi puhul eraldi, objektiivsetel alustel ning erapooletult ja eitava otsuse korral põhjendatakse otsust.~~

Varjupaigataotlejalt ei nõuta luba kohtumiseks ameti- ja kohtuasutustega, kui tema kohaleilmumine neisse on vajalik.

5.6. Liikmesriigid nõuavad varjupaigataotlejalt, et nad teataksid pädevatele ametiasutustele võimalikult kiiresti oma hetkel kehtiva aadressi ning teataksid võimalikult kiiresti selle mis tahes muutumisest.

↓ uus

Artikkel 8

Kinnipidamine

1. Liikmesriigid ei pea isikut kinni üksnes põhjendusega, et ta on rahvusvahelise kaitse taotleja kooskõlas nõukogu direktiiviga [...] [varjupaigamenetluste direktiiv].
2. Liikmesriigid võivad vajaduse korral ja iga juhtumi individuaalse hindamise alusel pidada taotlejat kinni, kui muid alternatiivseid, leebemaid sunnimeetmeid ei saa tõhusalt kasutada.
3. Ilma et see piiraks artikli 11 kohaldamist ja kinnipidamist kriminaalmenetluse raames, võib taotlejat pidada kinni üksnes:
 - a) selleks, et tuvastada tema isik või kodakondsus või seda kontrollida;
 - b) selleks, et määrata esmase vestluse kontekstis kindlaks tema rahvusvahelise kaitse taotluse aluseks olevad asjaolud, mida ilma kinnipidamiseta ei olnud võimalik kindlaks teha;
 - c) selleks, et otsustada menetluse raames õiguse üle siseneda riigi territooriumile;
 - d) siis, kui seda nõuab riikliku julgeoleku või avaliku korra tagamine.

Kõnealused kinnipidamise alused sätestatakse siseriiklikes õigusaktides.

4. Liikmesriigid tagavad, et siseriiklike õigusaktidega on ette nähtud eeskirjad, mis käsitlevad kinnipidamise alternatiive, nagu korrapärane ilmumine ametiasutustesse, rahalise tagatise andmine või keeld lahkuda kindlaksmääratud kohast.

Artikkel 9

Tagatised kinnipeetud varjupaigataotlejatele

1. Kinnipidamine on võimalikult lühiajaline ja seda rakendatakse üksnes seni, kuni on kohaldatavad artikli 8 lõikes 3 sätestatud kinnipidamise alused.

Artikli 8 lõikes 3 sätestatud kinnipidamise alustega seonduvates haldusmenetlustes rakendatakse nõuetekohast hoolsust. Haldusmenetlustes esinevad viivitused, mida ei ole põhjendanud varjupaigataotleja, ei õigusta kinnipidamise jätkamist.

2. Kinnipidamiseks annab korralduse kohtuorgan või haldusasutus. Kui kinnipidamiseks on korralduse andnud haldusasutus, siis annab kohtuorgan sellele

kinnituse 72 tunni jooksul kinnipidamise algusest arvates. Kui kohtuorgan leiab, et kinnipidamine on seadusega vastuolus, või kui otsust ei ole 72 tunni jooksul tehtud, vabastatakse asjaomane varjupaigataotleja kohe.

3. Kinnipidamiseks antakse korraldus kirjalikult. Kinnipidamiskorralduses esitatakse selle aluseks olevad faktilised ja õiguslikud põhjendused ning siseriiklikes õigusaktides kinnipidamiskorralduse vaidlustamiseks sätestatud menetlused keeles, millest varjupaigataotleja aru saab või on kõigi eelduste kohaselt võimeline aru saama. Kinnipidamiskorraldus esitatakse kinnipeetud varjupaigataotlejale viivitamatult.
4. Kohtuorgan vaatab jätkuva vajaduse kinnipidamiseks mõistlike ajavahemike järel läbi kas ametiülesande korras või asjaomase varjupaigataotleja taotlusel, eelkõige kui kinnipidamise kestus on pikk või kui teatavaks saavad asjaomased asjaolud või uus teave, mis võivad mõjutada kinnipidamise õiguspärasust.
5. Liikmesriigid tagavad, et kinnipidamiskorralduse edasikaebamise või läbivaatamise korral on varjupaigataotlejal juhul, kui ta ei suuda kaasnevaid kulusid kanda, võimalus saada tasuta õigusabi või esindamist, niivõrd kui see on vajalik, et tagada talle tegelik juurdepääs õiguskaitsele.

Õigusabi ja esindamine hõlmab vähemalt vajalike menetlusdokumentide ettevalmistamist ja esindamist kohtuorganite ees.

Võib ette näha, et õigusabi ja esindamist võivad pakkuda üksnes õigusnõustajad või muud nõustajad, kes on siseriiklike õigusaktidega spetsiaalselt määratud varjupaigataotlejaid abistama ja esindama.

Sellistel juhtudel nähakse õigusabi ja/või esindamise võimaldamise kord ette siseriiklikes õigusaktides.

Artikkel 10

Kinnipidamistingimused

1. Kinnipidamine toimub ainult spetsiaalsetes kinnipidamisasutustes.
Kinnipeetud varjupaigataotlejaid hoitakse lahus muudest kolmandate riikide kodanikest, kes ei ole esitanud rahvusvahelise kaitse taotlust, välja arvatud juhul, kui see on vajalik perekonna ühtsuse tagamiseks ja taotleja on sellega nõus.
2. Kinnipeetud varjupaigataotlejatel on võimalus viibida vabas õhus.
3. Liikmesriigid tagavad, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametit esindavatel isikutel on võimalus taotlejatega suhelda ja et neil on juurdepääs kinnipidamisasutustesse. Sama tagavad nad ka organisatsioonile, kes vastavalt liikmesriigiga sõlmitud kokkuleppele tegutseb asjaomase liikmesriigi territooriumil ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti nimel.
4. Liikmesriigid tagavad, et pereliikmetel, õigusnõustajatel või nõustajatel ning asjaomase liikmesriigi poolt tunnustatud asjaomaseid valitsusväliseid organisatsioone esindavatel isikutel on võimalus taotlejatega suhelda ja juurdepääs

kinnipidamisasutustesse. Juurdepääsupiiranguid võib kehtestada ainult juhul, kui need on siseriikliku õiguse kohaselt objektiivselt vajalikud kinnipidamisasutuse julgeoleku, avaliku korra või haldusjuhtimise eesmärgil, tingimusel et juurdepääsu ei piirata seejuures märkimisväärselt või ei muudeta juurdepääsu päris võimatuks.

5. Liikmesriigid tagavad, et kinnipeetud varjupaigataotlejatele esitatakse süstemaatiliselt teavet, milles selgitatakse nende kinnipidamisasutuses kohaldatavaid eeskirjasid ning nende õigusi ja kohustusi keeles, millest nad aru saavad või on kõigi eelduste kohaselt võimelised aru saama.
6. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja võimalikult lühikese mõistliku aja jooksul võivad liikmesriigid teha erandi järgnevast:
 - a) lõike 1 esimesest lõigust, kui spetsiaalsetes kinnipidamisasutustes majutamine ei ole ajutiselt võimalik ja selle tulemusel on liikmesriik sunnitud kasutama majutamist vanglas, tingimusel et kinnipeetud varjupaigataotlejaid hoitakse tavalistest vangidest eraldi; saatjata alaealisi siiski ei majutata vanglas;
 - b) lõikest 5, kui varjupaigataotleja on kinni peetud piiripunktis või transiiditsoonis, välja arvatud direktiivi [...] /EL] [varjupaigamenetluste direktiiv] artiklis 43 osutatud juhtudel.

Artikkel 11

Haavatavate isikute ja vastuvõtu erivajadustega isikute kinnipidamine

1. Haavatavaid isikuid võib kinni pidada üksnes juhul, kui on kindlaks tehtud, et nende tervis, sealhulgas vaimne tervis ja heaolu, ei halvene kinnipidamise tulemusel märkimisväärselt.

Haavatavate isikute kinnipidamise korral tagavad liikmesriigid regulaarse järelevalve ja piisava toe, võttes arvesse nende isikute eriolukorda, sealhulgas nende tervist.

2. Alaealisi ei peeta kinni, välja arvatud juhul, kui konkreetse juhtumi puhul on kindlaks tehtud, et see on alaealise huvides vastavalt artikli 23 lõikes 2 sätestatule.

Alaealisi peetakse kinni üksnes äärmusliku abinõuna pärast seda, kui on kindlaks tehtud, et alternatiivseid leebemaid sunnimeetmeid ei saa tõhusalt kohaldada. Alaealisi peetakse kinni võimalikult lühiajaliselt ning sealjuures tehakse kõik jõupingutused, et kinnipeetud alaealised vabastada ja majutada nad alaealiste sobival viisil.

Saatjata alaealiste kinnipidamist kasutatakse üksnes eriti erakorraliste juhtumite puhul.

Alaealiste kinnipidamise korral antakse neile võimalus tegeleda vaba aja veetmisega, sealhulgas nende eale kohaste mängude ja harrastustega.

Alaealistel peab olema võimalus viibida vabas õhus.

Saatjata alaealiste kinnipidamise korral tagavad liikmesriigid, et nad majutatakse täiskasvanutest eraldi.

3. Kinnipeetud perekondadele võimaldatakse eraldi majutus, mis tagab piisava privaatsuse.

4. Naissoost varjupaigataotlejate kinnipidamise korral tagavad liikmesriigid, et neid majutatakse meessoost varjupaigataotlejatest eraldi, välja arvatud siis, kui nad on pereliikmed ja igäüks neist on sellega nõus.

Erandeid võib teha ka vabaajategevuse või sotsiaalse tegevuse jaoks mõeldud ühiste alade kasutusele, sealhulgas söögikordade pakkumisele.

5. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja võimalikult lühikese mõistliku aja jooksul võivad liikmesriigid teha erandi lõike 2 neljandast lõigust, lõikest 3 ja lõike 4 esimesest lõigust, kui varjupaigataotleja peetakse kinni piiripunktis või transiiditsoonis, välja arvatud direktiivi [...] [varjupaigamenetluste direktiiv] artiklis 43 osutatud juhtudel.

↓ 2003/9/EÜ
⇒ uus

Artikkel 12

Perekonnad

Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et säilitada võimalikult suurel määral nende territooriumil viibiva perekonna ühtsus, kui asjaomane liikmesriik annab varjupaigataotlejatele majutuse. Selliseid meetmeid rakendatakse varjupaigataotleja nõusolekul.

Artikkel 13

Arstlik läbivaatus

Liikmesriigid võivad rahvatervisega seotud põhjustel nõuda varjupaigataotlejalt arstliku läbivaatuse läbimist.

Artikkel 14

Alaealiste koolitamine ja haridus õpetamine

1. Liikmesriigid annavad ~~võivad anda~~ varjupaigataotlejate alaealistele lastele ja alaealistele varjupaigataotlejatele juurdepääsu oma haridussüsteemile sarnastel tingimustel oma kodanikega seniks, kuni väljasaatmismeedet nende või nende vanemate suhtes ei pöörata tegelikult täitmisele. Sellist haridust ~~õpet~~ võib anda majutuskeskustes.

Asjaomane liikmesriik võib sätestada, et nimetatud juurdepääs peab piirduma üksnes riikliku haridussüsteemiga.

~~Alaalsed on isikud, kes on liikmesriigis, kus varjupaigataotlus esitati või kus seda läbi vaadatakse, kehtestatud täiseast nooremad. Liikmesriigid ei keela juurdepääsu keskharidusele üksnes põhjendusega, et alaealine on jõudnud täisikka.~~

2. ~~Juurdepääsu haridussüsteemile ei lükata edasi rohkem kui kolm kuud alates kuupäevast, mil \Rightarrow rahvusvahelise kaitse taotlus \Leftarrow alaeal~~ise~~ \Rightarrow nimel \Leftarrow või tema vanemad varjupaigataotluse esitasid~~ti~~. Kui tegemist on eriharidusega, võib seda aega haridussüsteemile juurdepääsu hõlbustamiseks pikendada ühe aastani.~~

↓ uus

Alaealistele pakutakse ettevalmistavat koolitust, sealhulgas keelekoolitust, kui see on vajalik, et hõlbustada nende juurdepääsu liikmesriigi haridussüsteemile ja sellesse integreerumist.

↓ 2003/9/EÜ

\Rightarrow uus

3. Kui lõikes 1 osutatud juurdepääs haridussüsteemile ei ole alaealise eriolukorra tõttu võimalik, \Rightarrow pakub \Leftarrow võib liikmesriik pakuda talle muid haridusvõimalusi \Rightarrow kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja tavaga \Leftarrow .

Artikkel 15 ~~11~~

Töehõive

- ~~1. Liikmesriigid määravad kindlaks aja, mis algab varjupaigataotluse esitamise kuupäeval ja mille kestel ei ole taotluse esitajal juurdepääsu tööturule.~~

↓ uus

1. Liikmesriigid tagavad taotlejale juurdepääsu tööturule hiljemalt kuus kuud pärast rahvusvahelise kaitse taotluse esitamise kuupäeva.

Direktiivi [...]/.../EL] [varjupaigamenetluste direktiiv] artikli 31 lõike 3 punktides b ja c osutatud juhtudel võivad liikmesriigid seda tähtaega pikendada aja võrra, mis ei ületa täiendavat kuut kuud.

↓ 2003/9/EÜ

\Rightarrow uus

2. ~~Kui esimeses astmes ei tehta vastavat otsust ühe aasta jooksul pärast varjupaigataotluse esitamist ja see ei ole tingitud taotluse esitajast, määravad~~ Liikmesriigid määravad kindlaks tingimused, mille järgi kohaselt anda taotluse

~~esitajale taotlejale~~ juurdepääs oma tööturule ⇨ kooskõlas siseriikliku õigusega, tagades samal ajal, et varjupaigataotlejatel oleks tegelik juurdepääs tööturule ⇩.

3. Kui tavapärasel menetluses tehtud eitava otsuse vastu esitatud edasikaebusel on edasilükkav toime, ei tühistata ~~apellatsiooniedasikaebemenetluste~~ ajal juurdepääsu tööturule nii kaua, kuni edasikaebuse kohta ~~tehtud avaldatakse~~ eitavast otsusest on teatatud.

~~4. Tööturupoliitikaga seotud põhjustel võivad liikmesriigid eelistada ELi kodanikke ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriikide kodanikke, samuti seaduslikult nende territooriumidel elavaid kolmandate riikide kodanikke.~~

Artikkel ~~16~~ 12

Kutseõpe

Liikmesriigid võivad anda varjupaigataotlejatele juurdepääsu kutseõppele olenemata sellest, kas neil on või ei ole juurdepääs tööturule.

Juurdepääs töölepinguga seotud kutseõppeharidusele sõltub sellest, mil määral on varjupaigataotlejal kooskõlas artikliga ~~15~~ 11 juurdepääs tööturule.

Artikkel ~~17~~ 13

Materiaalsete vastuvõtutingimuste ja tervishoiu üldised eeskirjad

1. Liikmesriigid tagavad, et materiaalsed vastuvõtutingimused on ~~varjupaiga~~ taotlejatele nende ⇨ rahvusvahelise kaitse taotluse ⇩ ~~varjupaigataotluse~~ esitamise ajal kättesaadavad olemas.

↓ 2003/9/EÜ (kohandatud)

2. Liikmesriigid tagavad, et materiaalsed vastuvõtutingimused ~~vastavad~~ ☒ võimaldavad rahvusvahelise kaitse taotlejatele ☒ ~~varjupaigataotlejale~~ ☒ piisava ☒ elatustasemele, mis tagab ☒ neile toimetuleku ja kaitseb nende füüsilist ja vaimset tervist ☒ ~~varjupaigataotlejale tervise ja toimetuleku~~.

↓ 2003/9/EÜ
⇨ uus

Liikmesriigid tagavad, et kõnealune elatustase vastab kooskõlas artikliga ⇨ 21 ⇩ ~~17~~ ⇨ haavatavate ⇩ ~~erivajadustega~~ isikute eriolukorrale ning kinnipeetud isikute olukorrale.

3. Liikmesriigid võivad seada kõikide või mõnede materiaalsete vastuvõtutingimuste ja tervishoiu tagamise eelduseks selle, et ~~varjupaiga~~ taotlejal ei ole küllaldaselt vahendeid oma tervisele vastava ja toimetulekuks vajaliku elatustaseme tagamiseks.

4. Liikmesriigid võivad varjupaigataotlejatel nõuda, et nad kataksid vastuvõtutingimuste ja käesolevas direktiivis ettenähtud materiaalsete vastuvõtutingimuste ja tervishoiu kulud või osaleksid nende katmisel kooskõlas lõikega 3, kui neil on küllaldaselt vahendeid, näiteks kui nad on mõistliku aja jooksul teinud tööd.

Kui selgub, et varjupaigataotlejal oli ajal, mil tema eest kaeti tema materiaalsete vastuvõtutingimuste ja tervishoiukulusid, küllaldaselt vahendeid, et katta nende põhivajaduste kulusid ise, võivad liikmesriigid nõuda varjupaigataotlejalt nende kulude hüvitamist.

- ~~5. Materiaalseid vastuvõtutingimusi võib tagada loonusena või rahaliste toetuste või maksedokumentidena või nende kombinatsioonidena~~

~~Kui liikmesriigid tagavad materiaalseid vastuvõtutingimusi rahaliste toetuste või maksedokumentidena, määratakse nende summa kindlaks käesolevas artiklis sätestatud põhimõtetele.~~

↓ uus

5. Liikmesriigid tagavad materiaalsed vastuvõtutingimused rahalise toetuse või kupongidena, mille summa määratakse kindlaks võrdlusnäitaja(te) alusel, mis on asjaomase liikmesriigi poolt kas õigusaktide või tavadega kindlaks määratud selleks, et tagada oma kodanikele piisav elatustase, näiteks sotsiaalabi miinimumtaseme alusel. Liikmesriigid võivad sellega seoses võimaldada varjupaigataotlejatele oma kodanikega võrreldes vähemsoodsat kohtlemist, juhul kui see on nõuetekohaselt põhjendatud.

↓ 2003/9/EÜ (kohandatud)

⇒ uus

Artikkel ~~18~~ 14

Materiaalsete vastuvõtutingimuste pakkumise viisid üksikasjalikud eeskirjad

1. Kui majutust pakutakse loonusena, peaks see toimumab see ühes järgmistest vormidest või nende kombinatsioonina:
- ruumid, mida kasutatakse varjupaigataotlejate majutamiseks ajal, mil vaadatakse läbi nende piiril ⇒ või transiiditsoonis ⇐ esitatud ⇒ rahvusvahelise kaitse ⇐ taotlusi;
 - majutuskeskused, mis tagavad piisava küllaldase elatustaseme;
 - eramud, korterid, hotellid või muud varjupaiga kohandatud ruumid.

2. ⇒ Ilma et see piiraks artiklites 10 ja 11 sätestatud võimalike kinnipidamise eritingimuste kohaldamist, ~~Liikmesriigid~~ tagavad liikmesriigid seoses lõike 1 punktides a, b ja c osutatud majutusega , et ~~varjupaigataotlejatele, kellele on antud lõike 1 punktides a-c osutatud majutus, tagatakse:~~

a) taotlejatele tagatakse ~~kaitse~~ nende pereelule ~~le~~ kaitse;

b) taotlejatel on võimalus suhelda sugulaste, õigusnõustajate või nõustajate ~~ja ning ÜRO Pagulaste Ülemkomissari (UNHCR) Ülemvoliniku Ametit~~ ja muid asjaomaseid siseriiklikke, rahvusvahelisi ja valitsusväliseid organisatsioone ~~ning liikmesriikide tunnustatud valitsusvälise organisatsioonide (VVOd) esindajatega~~ esindavate isikutega .

↓ 2003/9/EÜ artikli 14 lõige 7
(kohandatud)
⇒ uus

c) ~~Varjupaigataotlejate~~ Pereliikmetele, ~~õigusnõustajate või nõustajatele ning ÜRO Pagulaste Ülemkomissari Ülemvoliniku Ametit~~ ja ~~või selle poolt määratud ja~~ asjaomase liikmesriigi tunnustatud asjaomaseid ~~valitsusväliseid organisatsioonide~~ esindavatele isikutele ~~esindajatele~~ antakse juurdepääs ~~majutuskeskustesse ning muudele majutuskohtadele~~, et nad saaksid varjupaigataotlejaid abistada. Seda juurdepääsu võib piirata üksnes seoses kõnealuste ruumide ~~keskuste~~ ja ~~kohtade ning~~ varjupaigataotlejate turvalisusega.

↓ uus

3. Liikmesriigid arvestavad taotlejate puhul lõike 1 punktides a ja b osutatud ruumides ja majutuskeskustes sooliste ja vanuseliste küsimustega ning haavatavate isikute olukorraga.

↓ 2003/9/EÜ (kohandatud)
⇒ uus

4. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid ~~pööravad erilist tähelepanu~~ inimeste kuritarvitamise ja soolise vägivalda, sealhulgas seksuaalse väärkohtlemise ~~ärastamiseks~~ lõike 1 punktides a ja b osutatud ruumides ja majutuskeskustes.

~~3. Liikmesriigid tagavad vajaduse korral, et varjupaigataotlejate alaealised lapsed või alaealised varjupaigataotlejad paigutatakse kokku oma vanematega või nende eest seadusjärgselt või tavakohaselt vastutava täiskasvanud pereliikmega.~~

5.4. Liikmesriigid tagavad, et ~~varjupaiga~~ taotlejaid viiakse üle ühest majutuskohast teise üksnes vajaduse korral. Liikmesriigid näevad ~~varjupaiga~~ taotlejatele ette võimaluse

teavitada oma õigusnõustajaid ⇨ või nõustajaid ⇩ oma üleviimisest ja uuest aadressist.

6. 5. Majutuskeskustes töötavad isikud on saanud asjakohast koolitust ning nad on mis tahes teabe puhul, mida nad oma töö käigus saavad, kohustatud järgima siseriiklikus õiguses määratletud konfidentsiaalsuse põhimõtet.

7. 6. Liikmesriigid võivad kaasata varjupaigataotlejaid keskuse elanike nõuandekogu või neid esindava nõukoguna materiaalsete vahendite haldamisse ja mittemateriaalsete eluaspektide korraldamisse keskus.

~~7. Varjupaigataotlejate õigusnõustajatele ning ÜRO Pagulaste Ülemkomissari või selle poolt määratud ja asjaomase liikmesriigi tunnustatud valitsusväliste organisatsioonide esindajatele antakse juurdepääs majutuskeskustesse ning muudele majutuskohtadele, et nad saaksid varjupaigataotlejaid abistada. Seda juurdepääsu võib piirata üksnes seoses kõnealuste keskuste ja kohtade ning varjupaigataotlejate turvalisusega.~~

8. Liikmesriigid võivad ⇨ nõuetekohaselt põhjendatud ⇩ erandjuhtudel mõistlikuks ja võimalikult lühikeseks ajaks määrata kindlaks materiaalsete vastuvõtutingimuste üksikasjalikud eeskirjad, mis erinevad käesolevas artiklis ettenähtutest, kui:

a) = on vaja hinnata via läbi varjupaigataotleja erivajaduste esmane hindamine ⇨ kooskõlas artikliga 22 ⇩ .:

~~käesolevas artiklis ettenähtud materiaalsed vastuvõtutingimused puuduvad teatavas geograafilises piirkonnas,~~

b) = tavaliselt olemasolevad majutusvõimalused on ajutiselt ammendatud.

~~varjupaigataotleja on vahi all või teda hoitakse piiriületuspunktis.~~

Kõnealused erinevad tingimused peavad igal juhul katma põhivajadused.

Artikkel 19 15

Tervishoid

1. Liikmesriigid tagavad, et varjupaigataotlejad saavad vajalikku tervishoiuteenuseid meditsiinilist abi, mis hõlmab vähemalt esmaabi ja haiguste ⇨ või traumajärgse stressi ⇩ põhiravi.

2. Liikmesriigid tagavad ⇨ vastuvõtu ⇩ erivajadustega varjupaigataotlejatele vajaliku arsti- või muu abi, ⇨ sealhulgas vajaduse korral asjakohase vaimse tervise ravi ⇩.

III PEATÜKK

☒ MATERIAALSETE ☒ VASTUVÕTUTINGIMUSTE KITSENDAMINE VÕI TÜHISTAMINE

Artikkel 20 ~~16~~

☒ Materiaalsete ☒ Vastuvõtutingimuste kitsendamine või tühistamine

1. Liikmesriigid võivad ☒ materiaalseid ☒ vastuvõtutingimusi kitsendada või tühistada ~~järgmistel juhtudel:~~

~~a)~~ kui varjupaigataotleja:

a) = lahkub pädeva ametiasutuse määratud elukohast talle sellest teatamata või ilma pädeva ametiasutuse loata, kui on nõutav sellise loa taotlemine, või

b) = ei täida kohaleilmumise aruandekohustusi või teabe andmise nõuet või nõuet ilmuda siseriiklikus õiguses sätestatud mõistliku aja jooksul varjupaigamenetlusega seoses isiklikele vestlustele või

c) = on ~~selles liikmesriigis juba~~ esitanud ⇒ direktiivi [...] [.../.../EL] [varjupaigamenetluste direktiiv] artikli 2 punktis q määratletud korduva taotluse ⇐ ~~varjupaigataotluse~~. ☒ või ☒

☒ d) on varjanud rahaliste vahendite olemasolu ning on seetõttu materiaalistest vastuvõtutingimustest alusetult kasu saanud. ☒

Kui varjupaigataotleja ☒ punktides a ja b osutatud juhtude korral ☒ leitakse või ta teatab endast vabatahtlikult pädevale ametiasutusele, võetakse kadumise põhjuste põhjal vastu nõuetekohaselt põhjendatud otsus kõikide või mõnede ☒ kitsendatud või tühistatud materiaalse ☒ vastuvõtutingimuste tagamise ennistamise kohta;

~~b) kui varjupaigataotleja varjab rahaliste vahendite olemasolu ning on seetõttu materiaalistest vastuvõtutingimuste arvel alusetult rikastunud.~~

~~Kui selgub, et varjupaigataotlejal oli ajal, mil tema eest kaeti tema vastuvõtutingimuste ja tervishoiukulused, küllaldaselt vahendeid, et katta nende põhivajaduste kulused ise, võivad liikmesriigid nõuda varjupaigataotlejalt nende kulude hüvitamist.~~

~~2. Liikmesriigid võivad kõnealuste tingimuste tagamisest keelduda, kui varjupaigataotleja ei ole suutnud tõestada, et ta esitas varjupaigataotluse esimesel võimalusel pärast sellesse liikmesriiki saabumist.~~

2.3 Liikmesriigid võivad määrata kindlaks karistused, mida kohaldatakse majutuskeskuste sisekorraeskirjade tõsise rikkumise või tõsiselt väga vägivaldse käitumise korral.

- ~~3. 4.~~ Otsused ~~☒~~ materiaalsete ~~☒~~ vastuvõtutingimuste kitsendamise või tühistamise või nende tagamisest keeldumise kohta või lõigetes 1 ja 2 ~~1-3~~ osutatud karistuste kohta tehakse igal juhtumil puhul eraldi, objektiivselt ja erapooletult ning neid põhjendatakse. Neid tehakse asjaomase isiku eriolukorda arvesse võttes, eriti artikliga ~~⇒ 21~~ ~~⇐ 17~~ hõlmatud isikute puhul, pidades kinni proportsionaalsuse põhimõttest. Liikmesriigid tagavad igal juhul juurdepääsu esmaabile tervishoiuteenustele ~~⇒ kooskõlas artikliga 19~~ ~~⇐~~ .
- ~~4. 5.~~ Liikmesriigid tagavad, et materiaalseid vastuvõtutingimusi ei kitsendata ega tühistata enne, kui ~~etta~~ ~~☒~~ lõike 3 kohane ~~☒~~ otsus on vastu võetud.

IV PEATÜKK

SÄTTED ~~⇒ HAAVATAVATE~~ ~~⇐ ERIVAJADUSTEGA~~ ISIKUTE KOHTA

Artikkel ~~21~~ ~~17~~

Üldpõhimõte

- ~~1.~~ Liikmesriigid võtavad siseriiklikes õigusaktides, millega rakendatakse ~~⇒ käesolevat direktiivi~~ ~~⇐ II peatüki sätteid materiaalsete vastuvõtutingimuste ja tervishoiu kohta~~, arvesse haavatavate isikute, nagu alaealiste, saatjata alaealiste, puudega inimeste, eakate inimeste vanurite, rasedate, alaealiste lastega üksikvanemate ~~⇒~~, inimkaubanduse ohvrite, raske füüsilise haiguse, vaimuhaiguse või traumajärgse stressi all kannatavate inimeste ~~⇐~~ ning piinamisetud või vägistamisetud ohvrite isikute või isikute, kelle suhtes on tarvitatud muud jõhkrat psühholoogilist, füüsilist või seksuaalset vägivalda, eriolukorda.

- ~~2.~~ ~~Lõiget 1 kohaldatakse üksnes nende isikute suhtes, kelle puhul on pärast nende isikliku olukorra hindamist tuvastatud, et neil on erivajadused.~~

↓ uus

Artikkel 22

Haavatavate isikute vastuvõtu erivajaduste kindlakstegemine

1. Liikmesriigid loovad mehhanismid, mille abil teha kindlaks, kas taotleja on haavatav isik, ja kui ta seda on, siis kas tal on vastuvõtu erivajadused ja milline on selliste vajaduste laad. Kõnealused mehhanismid võetakse kasutusele mõistliku aja jooksul pärast rahvusvahelise kaitse taotluse esitamist. Liikmesriigid tagavad, et selliseid vastuvõtu erivajadusi võetakse kooskõlas käesoleva direktiiviga arvesse ka juhul, kui need on muutunud ilmseks hilisemas varjupaigamenetluse etapis.

Liikmesriigid tagavad vastuvõtu erivajadustega isikutele piisava toe andmise kogu varjupaigamenetluse jooksul ja näevad ette nende olukorra asjakohase jälgimise.

2. Lõikes 1 sätestatud mehhanismide kindlaksmääramine ei piira rahvusvahelise kaitse vajaduste hindamist kooskõlas direktiiviga [...] [miinimumnõuete direktiiv].

↓ 2003/9/EÜ

⇒ uus

Artikkel 23 ~~18~~

Alaealised

1. Liikmesriigid peavad käesoleva direktiivi alaealistega seotud sätteid rakendades täites silmas eelkõige lapse parimaid huvisid. ⇒ Liikmesriigid tagavad alaealise füüsiliseks, vaimseks, hingeliseks, kõlbliseks ja sotsiaalseks arenguks piisava elatustaseme. ⇐

↓ uus

2. Lapse huvisid hinnates võtavad liikmesriigid nõuetekohaselt eelkõige piisavalt arvesse järgmisi tegureid:

a) perekonna taasühinemise võimalused;

b) alaealise heaolu ja sotsiaalne areng, arvestades eelkõige alaealise etnilist, religioosset, kultuurilist ja keelelist tausta;

c) ohutus- ja turvalisuskaalutlused, eelkõige siis, kui on oht, et alaealine on inimkaubanduse ohver;

d) alaealise arvamus vastavalt tema vanusele ja küpsusele.

3. Liikmesriigid tagavad, et alaealistel on võimalus artikli 18 lõike 1 punktides a ja b osutatud ruumides ja majutuskeskustes puhkusele, sealhulgas võimalus tegelda nende eale kohaste mängude ja huvitegevusega ning tegevusega vabas õhus.

↓ 2003/9/EÜ

- 4.2 Liikmesriigid tagavad juurdepääsu rehabilitatsiooniteenustele nendele alaealistele, kes on langenud mis tahes kuritarvitamise, hooletusse jätmise, ekspluateerimise, piinamise või julma, ebainimliku ja alandava kohtlemise ohvriks või kes on saanud relvastatud konfliktides kannatada, ning tagavad, et välja töötatakse asjakohane vaimse tervise abi ja vajaduse korral pakutakse on tagatud kvalifitseeritud nõustamistne.

↓ 2003/9/EÜ artikli 14 lõige 3
⇒ uus

5. Liikmesriigid tagavad vajaduse korral, et varjupaigataotlejate alaealised lapsed või alaealised varjupaigataotlejad paigutatakse kokku majutatakse koos oma vanematega või nende eest ⇒ asjaomase liikmesriigi ⇐ seadusjärgselt õigusaktide või tavade ⇐ tavakohaselt vastutava täiskasvanud pereliikmega ⇒ , tingimusel et see on asjaomase alaealise huvides ⇐ .

↓ 2003/9/EÜ
⇒ uus

Artikkel ~~24~~ 19

Saatjata alaealised

1. Liikmesriigid võtavad niipea kui võimalik meetmeid tagamaks, et tagada saatjata alaealistele vajalik esindus seadusliku eestkostja kaudu või vajaduse korral alaealiste hooldamise ja heaolu eest vastutava organisatsiooni või muu asjakohase esinduse kaudu ⇒ saatjata alaealist esindaks ja abistaks esindaja, et tal oleks võimalik kasutada käesolevas direktiivis sätestatud õigusi ja täita selles sätestatud kohustusi. Esindajal on vajalikud teadmised tööst lastega ja oma ülesannete täitmisel järgib ta artikli 23 lõikes 2 sätestatud lapse huvide põhimõtet. ⇐

Asjaomased ametiasutused viivad korrapäraselt läbi hindamisi.

2. Varjupaigataotluse esitavad Saatjata alaealised, kes on esitanud ⇒ rahvusvahelise kaitse taotluse, ⇐ paigutatakse alates hetkest, mil nad territooriumile lubatakse, kuni hetkeni, mil nad on kohustatud vastuvõtvas liikmesriigist, kus milled nad ⇒ rahvusvahelise kaitse taotluse ⇐ varjupaigataotluse esitasid või kus seda läbi vaadatakse, lahkuma:

- täisealiste sugulaste juurde;
- kasuperekonda;
- majutuskeskustesse, kus on erivõimalused alaealiste jaoks;
- muudesse alaealistele sobivatesse majutuskohadesse.

Liikmesriigid võivad paigutada 16aastaseid või sellest vanemaid alaealisi alates 16. eluaastast täiskasvanud varjupaigataotlejate majutuskeskustesse ⇒ , kui see on artikli 23 lõikes 2 sätestatu kohaselt nende huvides ⇐ .

Võimaluse korral hoitakse õdesid-vendi koos, võttes arvesse asjaomase alaealise parimaid huvisid ning eriti tema vanust ja küpsust. Saatjata alaealiste elukohta muudetakse võimalikult harva vähe.

↓ 2003/9/EÜ (kohandatud)

⇒ uus

3. ⇒ Liikmesriigid loovad mehhanismid saatjata alaealiste pereliikmete leidmiseks. ⇐
⊗ Nad ⊗ Liikmesriigid püüavad alaealise parimaid huvisid kaitstes ⇒ alustavad ⇐
~~võimalikult kiiresti üles leida tema~~ ⊗ saatjata alaealise ⊗ pereliikmetekonna
otsimist võimalikult kiiresti ⇒ pärast rahvusvahelise kaitse taotluse esitamist,
kasutades selleks vajaduse korral rahvusvaheliste või muude asjaomaste
organisatsioonide abi, kaitstes samas tema huvisid ⇐. Kui alaealise või tema
lähisugulaste elu või isikupuutumatus on ohus, eriti kui viimased on jäänud oma
päritolumaale, tuleb tagada, et teavet nende isikute kohta kogutakse, töödeldakse ja
levitatakse konfidentsiaalselt, et vältida nende julgeoleku ohustamist.

↓ 2003/9/EÜ

⇒ uus

4. Saatjata alaealistega töötavad isikud on saanud ~~või~~ ⇒ ja saavad jätkuvalt ⇐
asjakohast koolitust selliste alaealiste vajaduste kohta ning nad on mis tahes teabe
puhul, mida nad oma töö käigus saavad, kohustatud järgima siseriiklikus õiguses
määratletud konfidentsiaalsuse põhimõtet.

Artikkel ~~25~~ 20

Piinamise või vägivalla ohvrid

1. Liikmesriigid tagavad, et isikud, kes ~~da~~ on langenud piinamisetud või vägistamisetud
ohvriks või kelle suhtes on kasutatud muud jõhkrat tõsist vägivalda, saavad vajaduse
korral sellise vägivalla põhjustatud kahjude likvideerimiseks ravimiseks vajalikku
abi, ⇒ eelkõige juurdepääsu rehabilitatsiooniteenustele, mis peaksid võimaldama
meditsiinilise ja psühholoogilise ravi saamist ⇐.

↓ uus

2. Piinamise, vägistamise või muu jõhkra vägivalla ohvritega töötavad isikud on saanud
ja saavad jätkuvalt asjakohast koolitust selliste isikute vajaduste kohta ning nad on
mis tahes teabe puhul, mida nad oma töö käigus saavad, kohustatud järgima
siseriiklikus õiguses sätestatud konfidentsiaalsuse eeskirju.

V PEATÜKK

EDASIKAEBUSED

Artikkel ~~26~~ 21

Edasikaebused

1. Liikmesriigid tagavad, et käesolevast direktiivist tulenevate hüvitiste andmise ~~ga~~,
⇒ tühistamise või kitsendamisega ⇐ seotud ~~aitavate~~ otsuste või artikli 7 kohaste
~~järgsete~~ otsuste vastu, mis mõjutavad varjupaigataotlejaid individuaalselt isiklikult,
võib esitada edasikaebuse siseriiklikus õiguses ettenähtud korra kohaselt. Vähemalt
viimases astmes tagatakse võimalus esitada kohtuorganile edasikaebus või taotleda
kohtuorgani kaudu asja uut ⇒ faktilist ja õiguslikku ⇐ läbivaatamist.

↓ uus

2. Lõikes 1 osutatud juhtude korral tagavad liikmesriigid, et varjupaigataotlejatel on
juhul, kui nad ei suuda kaasnevaid kulusid kanda, võimalus saada tasuta õigusabi ja
esindamist, niivõrd kui see on vajalik, et tagada neile tegelik juurdepääs
õiguskaitsele.

Õigusabi ja esindamine hõlmab vähemalt vajalike menetlusedokumentide
ettevalmistamist ja esindamist kohtuorganite ees.

Võib ette näha, et õigusabi võivad pakkuda ja varjupaigataotlejat esindada üksnes
õigusnõustajad või muud nõustajad, kes on siseriiklike õigusaktidega spetsiaalselt
määratud varjupaigataotlejaid abistama ja esindama.

↓ 2003/9/EÜ
⇒ uus

2. Sellistel juhtudel nähakse õigusabi ⇒ ja esindamise ⇐ võimaldamise kord ette
siseriiklikus õiguses.

VI PEATÜKK

MEETMED VASTUVÕTUSÜSTEEMI TÕHUSUSE PARANDAMISEKS

~~Artikkel 22~~

~~Koostöö~~

~~Liikmesriigid edastavad komisjonile korrapäraselt soo ja vanuse järgi rühmitatud andmeid vastuvõtutingimustele vastavate isikute arvu kohta ning annavad täielikku teavet artikliga 6 ettenähtud dokumentide tüübi, nimetuse ja vormi kohta.~~

↓ uus

~~Artikkel 27~~

~~Pädevad ametiasutused~~

~~Liikmesriigid teatavad komisjonile, millised ametiasutused vastutavad direktiivist tulenevate kohustuste täitmise eest. Liikmesriigid teavitavad komisjoni selliste ametiasutuste andmete muutumisest.~~

↓ 2003/9/EÜ

⇒ uus

~~Artikkel 28 ~~23~~~~

~~Juhtimis-ne, järelevalve- ja kontrollisüsteem~~

1. ~~Liikmesriigid ⇒ kehtestavad ⇐ tagavad nõuetekohaselt oma riigi põhiseaduslikku korda järgides ⇒ asjakohased mehhanismid, millega ⇐ tagatakse nõuetekohaselt vastuvõtutingimuste taseme asjakohase taseme juhtimise, järelevalve ja kontrolli kehtestamine korraldamise.~~

↓ uus

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile asjakohase teabe vastavalt I lisas ettenähtud vormile hiljemalt [üks aasta pärast ülevõtmise tähtaega].

↓ 2003/9/EÜ

Artikkel ~~29~~ 24

Töötajad ja vahendid

1. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid tagamaks, et käesolevat direktiivi rakendavad ametiasutused ja muud organisatsioonid on saanud vajalikku põhikoolitust nii mees- kui ka naissoost ~~variipaiga~~ taotlejate vajaduste kohta.
2. Liikmesriigid eraldavad vajalikke vahendeid seoses käesoleva direktiivi rakendamiseks jõustatud siseriiklike õigusnormidega.

↓ 2003/9/EÜ (kohandatud)

⇒ uus

VII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel ~~30~~ 25

Aruanded

Komisjon ~~esitab~~ ~~annab~~ ~~6. augustiks 2006~~ ⇒ hiljemalt [kaks aastat pärast ülevõtmise tähtaega] ⇐ Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamisest ~~kohta~~ ning teeb vajaduse korral ettepanekuid selle muutmiseks.

Liikmesriigid saadavad komisjonile ~~6. veebruariks 2006~~ ⇒ [...] ⇐ kogu aruande koostamiseks asjakohase teabe, sealhulgas artikliga 22 ettenähtud statistilised andmed.

Pärast esimese aruannete esitamist annab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva direktiivi kohaldamisest aru vähemalt iga viie aasta järel.

↓ 2003/9/EÜ (kohandatud)

Artikkel ~~31~~ 26

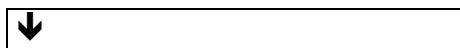
Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad ~~käesoleva direktiivi~~ artiklite [...] [artiklid, mida on sisuliselt muudetud võrreldes varasema direktiiviga] ja I lisa järgimiseks ~~täitmiseks~~ vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [...] ~~6. veebruariks 2005~~. Liikmesriigid edastavad ~~teatavad nendest~~ viivitamata komisjonile

☒ kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli ☒.

Kui liikmesriigid ~~need meetmed~~ ☒ kõnealused normid ☒ vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid. ☒ Samuti lisavad nad märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitletakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi ja kõnealuse märkuse sõnastuse näevad ette liikmesriigid. ☒

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga ~~rakendamise~~ seotud ☒ hõlmatud ☒ valdkonnas nende poolt vastuvõetavate ☒ peamiste ☒ siseriiklike õigusnormide teksti.

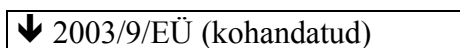

Artikkel 32

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2003/9/EÜ tunnistatakse liikmesriikide suhtes, kelle jaoks käesolev direktiiv on siduv, kehtetuks alates [käesoleva direktiivi artikli 31 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud kuupäevale järgnevast päevast], ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi seoses käesoleva direktiivi siseriiklikkuse õigusesse ülevõtmise tähtajaga, mis on sätestatud II lisa B osas.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitletakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse vastavalt III lisa vastavustabelile.

Artikkel ~~33~~ 27

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub ☒ kahekümnendal ☒ päeval ☒ pärast ☒ selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

☒ Artikleid [...] [*artiklid, mida ei muudetud võrreldes varasema direktiiviga*] ja I lisa kohaldatakse alates [käesoleva direktiivi artikli 31 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud kuupäevale järgnevast päevast]. ☒

Artikkel ~~34~~ 28

Adressaadid

~~Vastavalt Euroopa Liidu asutamislepingule on~~ Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele ☒ kooskõlas aluslepingutega ☒ .

[...]

Euroopa Parlamendi nimel

president

[...]

Nõukogu nimel

eesistuja

[...]

↓ uus

ILISA

Aruandlusvorm teabe esitamiseks, mida liikmesriikidelt nõutakse direktiivi [.../.../EL] artikli 28 lõikega 2. Pärast käesoleva direktiivi artikli 28 lõikes 2 osutatud kuupäeva saadetakse kõnealune teave komisjonile uuesti, kui siseriiklikus õiguses või tavades on toimunud sisulisi muutusi, mille tulemusena varem esitatud teave ei ole enam ajakohane.

1. Palun selgitage direktiivi [.../.../EL] artikli 2 punktide k ja artiklile 22 tuginedes erinevaid meetmeid, mida võetakse vastuvõtu erivajadustega isikute kindlakstegemiseks, sealhulgas seda, millisel hetkel need kasutusele võetakse ja milline on nende mõju nimetatud vajaduste rahuldamisele, sealhulgas saatjata alaealiste ning piinamise, vägistamise või muu jõhkra psühholoogilise, füüsilise või seksuaalse vägivalla ohvrite ja inimkaubanduse ohvrite puhul.

2. Esitage täielik teave direktiivi [.../.../EL] artiklis 6 sätestatud dokumentide liigi, nimetuse ja vormi kohta.

3. Palun märkige seoses direktiivi [.../.../EÜ] artikliga 15, milline on tööturule juurdepääsule seatud võimalike konkreetsete tingimuste ulatus, ja kirjeldage neid piiranguid üksikasjalikult.

4. Palun kirjeldage seoses direktiivi [.../.../EL] artikli 2 punktiga g, millisel viisil materiaalseid vastuvõtutingimusi pakutakse (st milliseid vastuvõtutingimusi pakutakse loonusena, rahas või kupongidena või nende kombinatsioonina), ja märkige varjupaigataotlejatele makstava päevaraha suurus.

5. Kui see on kohaldatav, siis selgitage palun seoses direktiivi [.../.../EL] artikli 17 lõikega 5 võrdlusnäitajat või -näitajaid, mida kohaldatakse siseriikliku õiguse või tavade kohaselt varjupaigataotlejatele antava rahalise abi taseme kindlaksmääramisel. Kui varjupaigataotlejateid koheldakse oma kodanikest vähem soodsalt, siis selgitage selle põhjuseid.

↓

II LISA

A osa

Kehtetuks tunnistatud direktiiv
(millele viidatakse artiklis 32)

Nõukogu direktiiv 2003/9/EÜ

(ELT L 31, 6.2.2003, lk 18)

B osa

Siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtaeg
(millele viidatakse artiklis 31)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtaeg
2003/9/EÜ	6. veebruar 2005

III LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 2003/9/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 2 sissejuhatav osa	Artikli 2 sissejuhatav osa
Artikli 2 punkt a	-
Artikli 2 punkt b	-
-	Artikli 2 punkt a
Artikli 2 punkt c	Artikli 2 punkt b
Artikli 2 punkti d sissejuhatav osa	Artikli 2 punkti c sissejuhatav osa
-	Artikli 2 punkti c alapunkti i sissejuhatav osa
Artikli 2 punkti d alapunkt i	Artikli 2 punkti c alapunkti i esimene taane
Artikli 2 punkti d alapunkt ii	Artikli 2 punkti c alapunkti i teine taane
-	Artikli 2 punkti c alapunkti i kolmas taane
-	Artikli 2 punkti c alapunkti ii sissejuhatav osa
-	Artikli 2 punkti c alapunkti ii esimene taane
-	Artikli 2 punkti c alapunkti ii teine taane
-	Artikli 2 punkti c alapunkt iii
Artikli 2 punktid e, f ja g	-
-	Artikli 2 punkt d
Artikli 2 punkt h	Artikli 2 punkt e
Artikli 2 punkt i	Artikli 2 punkt f
Artikli 2 punkt j	Artikli 2 punkt g
Artikli 2 punkt k	Artikli 2 punkt i

Artikli 2 punkt 1

-

-

Artikkel 3

Artikkel 4

Artikkel 5

Artikli 6 lõiked 1–5

-

Artikli 6 lõiked 2–5

Artikli 7 lõiked 1 ja 2

Artikli 7 lõige 3

Artikli 7 lõiked 4–6

-

-

-

-

Artikkel 8

Artikkel 9

Artikli 10 lõige 1

Artikli 10 lõige 2

-

Artikli 10 lõige 3

Artikli 11 lõige 1

-

Artikli 11 lõige 2

Artikli 11 lõige 3

Artikli 11 lõige 4

Artikli 2 punkt j

Artikli 2 punkt k

Artikli 2 punkt l

Artikkel 3

Artikkel 4

Artikkel 5

Artikli 6 lõiked 1–5

Artikli 6 lõige 6

Artikli 6 lõiked 2–5

Artikli 7 lõiked 1 ja 2

-

Artikli 7 lõiked 3–5

Artikkel 8

Artikkel 9

Artikkel 10

Artikkel 11

Artikkel 12

Artikkel 13

Artikli 14 lõige 1

Artikli 14 lõike 2 esimene lõik

Artikli 14 lõike 2 teine lõik

Artikli 14 lõige 3

-

Artikli 15 lõige 1

Artikli 15 lõige 2

Artikli 15 lõige 3

-

Artikkel 12	Artikkel 16
Artikli 13 lõiked 1–4	Artikli 17 lõiked 1–4
Artikli 13 lõige 5	-
-	Artikli 17 lõige 5
Artikli 14 lõige 1	Artikli 18 lõige 1
Artikli 14 lõike 2 sissejuhatav osa, punktid a ja b	Artikli 18 lõike 2 sissejuhatav osa, punktid a ja b
- [kohandatud vana artikli 17 lõige 7]	Artikli 18 lõike 2 punkt c
Artikli 14 lõike 2 teine lõik	Artikli 18 lõige 4
Artikli 14 lõige 3	-
Artikli 14 lõige 4	Artikli 18 lõige 5
Artikli 14 lõige 5	Artikli 18 lõige 6
Artikli 14 lõige 6	Artikli 18 lõige 7
Artikli 14 lõike 8 sissejuhatav osa, esimene taane	Artikli 18 lõike 8 sissejuhatav osa, punkt a
Artikli 14 lõike 8 teine taane	-
Artikli 14 lõike 8 kolmas taane	Artikli 18 lõike 8 punkt b
Artikli 14 lõike 8 esimene lõik	Artikli 18 lõike 8 esimene lõik
Artikli 14 lõike 8 kolmas ja neljas taane	Artikli 18 lõike 8 punktid b ja c
Artikli 14 lõike 8 neljas taane	-
Artikli 14 lõike 8 teine lõik	Artikli 18 lõike 8 teine lõik
Artikkel 15	Artikkel 19
Artikli 16 lõike 1 sissejuhatav osa	Artikli 20 lõike 1 sissejuhatav osa
Artikli 16 lõike 1 punkt a	-
Artikli 16 lõike 1 punkti a esimene, teine ja kolmas taane	Artikli 20 lõike 1 punktid a, b ja c
-	Artikli 20 lõike 1 punkt d
Artikli 16 lõike 1 teine lõik	Artikli 20 teine lõik

Artikli 16 lõike 1 punkti b esimene lõik	-
Artikli 16 lõike 1 punkti b teine lõik	-
Artikli 16 lõige 2	-
Artikli 16 lõiked 3–5	Artikli 20 lõiked 2–4
Artikli 17 lõige 1	Artikkel 21
Artikli 17 lõige 2	-
-	Artikkel 22
Artikli 18 lõige 1	Artikli 23 lõige 1
-	Artikli 23 lõiked 2 ja 3
Artikli 18 lõige 2	Artikli 23 lõige 4
	Artikli 23 lõige 5
Artikkel 19	Artikkel 24
Artikkel 20	Artikli 25 lõige 1
-	Artikli 25 lõige 2
Artikli 21 lõige 1	Artikli 26 lõige 1
-	Artikli 26 lõige 2
Artikli 21 lõige 2	Artikli 26 lõige 2
Artikkel 22	-
-	Artikkel 27
Artikkel 23	Artikli 28 lõige 1
-	Artikli 28 lõige 2
Artikkel 24	Artikkel 29
Artikkel 25	Artikkel 30
Artikkel 26	Artikkel 31
-	Artikkel 32
Artikkel 27	Artikli 33 esimene lõik
-	Artikli 33 teine lõik

Artikkel 28

–

–

-

Artikkel 34

I lisa

II lisa

III lisa